

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

О АРХ ГВРІНЛ

MP

11
~
0V

Χείρ: α αμθ.
Φωτὴ Κόνιτλα

ΜΑΡΤΙΟΣ 1956

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Του, υπό την Ύψηλην Προστασίαν της Α. Μ. του ΒΑΣΙΛΕΩΣ και την επίτιμον Προεδρίαν της Α.Μ. της ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 11ον

ΜΑΡΤΙΟΣ 1956 — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαβητού) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1091

Διευθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα δ' Ιστορία 22

Διευθυνσις Τυπογραφείου: «ΦΑΡΟΣ» — Ιερά Όδος 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1,50 — Έτησία συνδρομή έσωτ. Δρχ. 12, έξωτ. 10 σελλίνια ή 2 δολάρια
Συνδρομαί και αντίτιμον περιοδικού να στέλλωνται με ταχυδρομική ή τραπεζική επίταγή άπρροσώπως
«Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος», όδός Μακένζυ Κίγκ 3, Αθήνας

Η Συντακτική επιτροπή αποφαινεται περι της δημοσιεύσεως ή μη των αποσπασμένων χειρογράφων, τα όποια δημοσιεύμενα ή μη δεν επιστρέφονται.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Παρακαλούμεν θερμώς τους καθυστερούντας την εξόφλησιν της προς το περιοδικόν οφειλής των, όπως επισπεύσουν ταύτην.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
Όλα για Σε (ποίημα), Στ. Σπεράντζα...	1
Ό Θ. Κολοκοτρώνης προς τους μαθητάς, Ε. Π. Φωτιάδης	1
Ιωνική Μ. Ασία, Γ. Ι. Κουρμούλης	2
Παύλος Νιρβάνας, Μ. Νικολαΐδης	3
Ιώβ, Κ. Παπαπαναγιώτου	4
Ένα αξιοπαλλήκαρι, Στάθης Σπηλιωτοπούλου	5-7
Κύθηρα, Π. Καλονάρου	8
Η Ανταρκτική Ήπειρος, Ν. Δημητροκάλλη	9
Ανθράξ, β) Διαμάντι (ποίημα), Ι. Περγιαλίτη	10
Ό Φτεροπόδαρος, Β.	11
Φωτογραφίαί δράσεως	12-13
Ό Υπνος, Ι. Βεγκλίδης, β) Πρώτες βοήθειες — ηλεκτροπληξία	14
ΟΙ Άνεμοι, Γλ. Πρωτοπαπά	15
Έκπολιτισμός και Μόρφωσις, Π. Γρίσπου	16
Φερέϊρα Ντά Σίλβα, Σπ. Αύλωνίτη, β) Φυσιο-λατρικός ύμνος, Μ. Καλοναΐου	17
Τί λέν τα κύματα, Γ. Στρατήγη (ποίημα)	18
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	19
Δράσις Ε.Ε.Σ.Ν.	21
Η εικόνα του Χριστούλη, Σ. Κωσταρίδη (ποίημα)	20
Μαθητική συνεργασία	22-24
Η άρκούδα, ΑΝ. ΒΩ.	25
Εξώφυλλο: Ό Εύαγγελισμός της Θεοτόκου, Κόντογλου.	
Εσωτερική εξώφυλλο: Τη υπερμάχω, Γ. Οικονομίδη (ποίημα). β) Η Άνοιξη, Α. Βαλαωρίτη (ποίημα).	
Όπισθόφυλλο: Έλληνικά νειάτα. Στίχοι Π. Ροζάκη. Μουσική Άλ. Παναγιωτοπούλου.	
All is for you (Poem) by St. Sperantza, b) Th. Colokotronis to the pupils by E. Photiades	1
Ionic Asia Minor by G. Kourmoulis	2
P. Nirvanas by M. Nicolaides	3
Job by L. Papapanagiotou	4
A brave child by St. Spiliotopoulos	5-7
Cythera by P. Calonaros	8
Antarctic Continent by N. Demetrocallis	9
Coal b) Diamond and brilliant by J. Perialitis	10
Winglegged by B. (Tale)	11
Activity in Pictures	12-13
Sleep by J. venglides—Frist aid: electric shock	14
Winds by Gl. Protopapas	15
Civilization and Education by P. Grispos	16
Fereira da Sylva by Sp. Avlonites	17
What waves say (poem) by G. Stratigis	18
G. J. R. C. movement	19
Activity of G. R. C. groups	20
Prayer by S. Kotsarides	21
Pupils' contribution	22-24
The Bear by ΑΝ. ΒΩ.	25
Front-cover Annunciation by Kontoglou.	
Inside front-cover: To the Holy virgin by J. Oeconomides, Spring by A. Valaorites	
Back-cover: Greek Youth Verses by Rh-zakis, Music by Αλ. Panagiotopoulos.	

Γιάννη Οικονομίδη

ΤΗ ΥΠΕΡΜΑΧΩ

Έσύ του έχθρου το λογισμό ταράξεις
και τη δειλία του φέρνεις μίς στα στήθη.
Έσύ γλυκειά παρηγοριά σταλάζεις
στον αξιο σου λαό, που έτυρα ννήθη.

Έσύ βοηθας την άκακη Έλληνίδα,
άλύγιστη Σπαρτιάτισσα να γίνει
και στο παιδί, που έκάλεσε ή Πατρίδα,
τη δοξασμένη άσπίδα να του δίνη.

Α. Βαλαωρίτη.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

Καλώς μάς ήλθες, άκακο, πουλί χαριτωμένο,
καλώς μάς ήλθες, του Μαρτιού πρωτόλουθο λουλούδι!
Με πόση, νάξερης, κρυφή λαχτάρα περιμένω
ν' άκούσω, μίς στα σύγνεφα το πρώτο σου τραγουδί!
Τόσο συνήθισα ό φτωχός να βλέπω κάθε μέρα
χαρές κ' έλπίδες να πετούν, να πνίγονται στο ρέμμα
του χρόνου τ' άνυπότακτου, π' άκόμ' άκόμα φέμμα
μου φαίνεται ότι σε θωρώ να σχίζης τον αϊθέρα
με τα σπαθάτα σου φτερά.... Γλυκό μου χελιδόνι,
μάς έφερες καλοκαιριά;.... Όψιμο θάλλη χιόνι;..

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ

ΟΛΑ ΓΙΑ ΣΕ

Έλλάδα, την άγάπη σου ζωής σκοπό έχω κάμει.
Ανθός στην άπαλάμη
σου δίνεται ή καρδιά.

Το χρώμα σου έσκαφα δαθείά, να καρπωθής μιά μέρα.
Φούντωσε ό κάμπος πέρα
κι άνθισαν τα κλαδιά.

Σ' όμόρφηνα. Σου σκάλισα λιθάρι παντελίσιο,
να ξαναφέρω πίσω
την τέχνη τη χρυσή.

Κι όλη για σε ή σκέψη μου. Και το φωμί άπ' τό
για σε το βγάζω άκόμα,
νασαι μεγάλη έσύ.

Ο ΘΕΟΣ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ, Δ) του της Έθν. Βιβλιοθήκης

Ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ή δεσπόζουσα εκείνη πολιτική και στρατιωτική φυσιογνωμία του 21, έπεσκέφθη τον Όκτώβριον του 1838 το «Έλληνικόν Γυμνάσιον της Καθέδρας», δηλαδή το Γυμνάσιον της πρωτευούσης, το σημερινόν Α' Γυμνάσιον Αθηνών. Γυμνασιάρχης ήτο τότε ό Γεώργιος Γεννάδιος, ό μεγάλος διδάσκαλος του Γένους, μία από τας σπουδαιότερας έθνικας και πνευματικας προσωπικότητας της πατρίδος μας.

Ό Κολοκοτρώνης ήτο μόνον μέγιστος νους, αλλά και τελείως σχεδόν άγράμματος. Καί δι' αυτό έπονόυσε άκόμη περισσότερο τα γράμματα και συνιστούσε συνεχώς εις τους νέους να είναι έπιμελείς. Ένεθουσί-αθη λοιπόν, όταν εύρέθη μεταξύ των μαθητών και ήβλησε να τους όμιλήση. Καί —ας σημειωθή, —ήτο περίφημος ρήτωρ και είχε πολλας γνώσεις. Ό χώρος όμως ήτο στενός και έμειναν σύμφωνοι με τον γυμνασιάρχην να όμιλήση εις τους μαθητάς την έπομένην εις την Πνύκα.

«Την έπαύριον —λέγει ό χρονογράφος της εποχής—δύο άπεσταλμένοι μαθηταί προσεκάλεσαν από την οίκίαν του τον Στρατηγόν Κολοκοτρώνην εις την Πνύκα. Οί κάτοικοι των Αθηνών ήγνούσαν μέχρι της στιγμής εκείνης το πράγμα. Άμα όμως ή φήμη διεδόθη, συνέρρευσε πλήθος διαφόρων έπαγγελμάτων και τάξεων ανθρώπων». Καί ό Κολοκοτρώνης, αρχίζει να όμιλή ένώπιον των μαθητών και του κόσμου. Σιγή νεκρική. Όλοι έκρατούσαν την άναπνοήν των.

«Παιδιά μου! —προσφωνεί ό Κολοκοτρώνης.— Εις τον τόπον τουτον, όπου έγώ πατώ σήμερα, έπατούσαν και έδημηγορούσαν τον παλαιόν καιρόν άνδρες σοφοί και άνδρες με τους όποιους δεν είμαι άξιος να συγκριθώ, και ούτε να φθά-

σω τα ίχνη των. Έγώ έπιθυμούσα να σας ιδώ παιδιά μου, εις την μεγάλην δόξαν των προπατόρων μας, και έρχομαι να σας ειπώ όσα εις τον καιρόν του Άγώνος μας και πρό αυτού και ύστερα από αυτόν ό ίδιος έπαρτήρησα, και άπ' αυτά ά κάμωμεν συμπερασμούς και διά την μέλλουσαν εύτυχίαν σας, μολονότι ό Θεός μόνος ήξεύρει τα μέλλοντα.

Και συνεχίζει ό Γέρος του Μοριά: «Και διά τους παλαιούς Έλληνες

Η κατάκτησις του έαυτού μας
είναι ή μεγαλύτερη από όλες
τις νίκες. ΠΛΑΤΩΝ

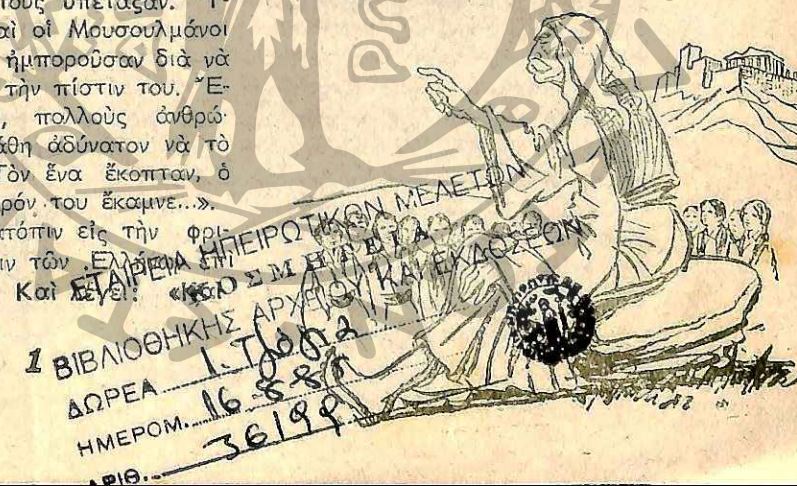
όποιας γνώσεις είχαν και όποιαν δόξαν και τιμήν έχαιραν κοντά εις τα άλλα έθνη του καιρού των, όποιους ήρωας στρατηγούς, πολιτικούς είχαν, διά ταύτα σας λέγουν καθ' ήμέραν οί διδάσκαλοί σας και οί παιδευμένοι μας. Έγώ δεν είμαι άρκετός. Σας λέγω μόνον πώς ήταν σοφοί και από έδώ έπήραν και έδω νεύσθησαν τα άλλα έθνη την σοφίαν των...».

Όμιλεί κατόπιν διά την διχόνοιαν: «...Οί παλαιοί Έλληνες, οί πρόγονοί μας, έπεσαν εις την διχόνοιαν και έτρώγοντο μεταξύ των και έστ' έλαβαν καιρόν πρώτα οί Ρωμαίοι. έπειτα άλλοι θάρβαροι, και τους έκυρίευσαν και τους υπέταξαν. Ύστερα ήλθαν και οί Μουσουλμάνοι και έκαμαν ό,τι ήμπορούσαν διά να αλλάξη ό λαός την πίστιν του. Έκοψαν γλώσσες, πολλούς ανθρώπους, άλλ' έστάθη άδύνατον να το κατορθώσουν. Τον ένα έκοπταν, ό άλλος τον σταυρόν του έκαμνε...».

Έρχεται κατόπιν εις την φρικτήν κατάστασιν των Έλλήνων τη Τουρκοκρατίας. Και λέγει: «Και

τοιουτοτρόπως κάθε ήμέραν ό λαός έλίγνενε και έπτώχυνεν. Εις αυτήν την δυστυχισμένην κατάστασιν μερικοί από τους φυγάδας γραμματισμένους μετέφραζαν και έστελλαν εις την Έλλάδα διδλία. Καί εις αυτούς πρέπει να χρεωστούμεν ευγνωμοσύνην, διότι εύθύς όπου κανένας ένθρωπος από τον λαόν έμάνθανε τα κοινά γράμματα, έδιάβαζεν αυτά τα διδλία και έδλεπε ποίους είχομεν προγόνους, τι έκαμιν ό Θεμιστοκλής, ό Άριστέιδης και άλλοι πολλοί παλαιοί μας, και έδλέπαμεν και εις ποίαν κατάστασιν εύρισκόμεθα τότε. Όθεν μάς ήλθεν εις τον νούν να τους μιμηθώμεν και να γίνωμεν εύτυχέστεροι, και έτσι έγινε και προώδευσεν ή Φιλική Έταιρεία. Όταν άπεφασίσαμεν να κάμωμεν την Έπανάστασιν, δεν έσυλλογισθήκαμεν ούτε πόσοι ήμεθα, ούτε πώς δεν έχομεν άρματα, ούτε ότι οί Τούρκοι έδαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις, ούτε κανέναν φρόνιμον μάς είπε που πάτε έδώ να πολεμήσετε;... Αλλά ως μία βροχή έπεσεν εις όλους ή έπιθυμία της έλευθερίας μας, και όλοι, και οί κληρικοί και οί προσετοί, και οί καπεταναίοι, και οί έμποροι, μικροί και μεγάλοι, έσυμφωνήσαμεν εις αυτόν τον σκοπόν, και έκάμαμεν την Έπανάστασιν...».

Επανέρχεται πάλιν εις την δι-
(Συνέχεια εις την σελ. 4)

Η ΙΩΝΙΚΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

Ἡ Μικρὰ Ἀσία ὑπῆρξε τὸ λίκνον τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ φυσικὸς πλοῦτος τῆς εὐδαίμονος αὐτῆς χώρας καὶ τὸ θαυμασιὸν κλίμα τῆς ὑπῆρξαν εὐνοϊκοὶ παράγοντες διὰ τὰ ἀναδειχθῆ καὶ νὰ μεγαλουργήσῃ ἐκεῖ τὸ ἀθάνατον πνεῦμα τῆς Φυλῆς. Ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἐκαλλιιεργήθησαν τὰ σημαντικώτερα εἶδη τῆς ἐθνικῆς λογοτεχνίας, ἡ φιλοσοφία, ἡ ἱστοριογραφία καὶ αἱ θετικαὶ ἐπιστήμαι. Ἄν ἔλειπεν ἡ Μικρὰ Ἀσία, εἶναι ζήτημα, ἂν θὰ κατάρθωνεν ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ δυσθεώρητον ὕψος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασε.

Ἐκ τῶν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν ἐγκατασταθέντων Ἑλλήνων ἀποίκων οἱ Ἴωνες ἀνεπτύχθησαν ἐνωρὶς πολιτιστικῶς, ὑπερέβαλαν δὲ καὶ ἐπεσκίασαν μικρὸν κατὰ μικρὸν ὅλους τοὺς ἄλλους. Ὁ θεῖος Ὀμηρὸς, ὁ παλαιότερος ἐκπρόσωπος τοῦ λεπτοῦ Ἴωνικοῦ πνεύματος, συνέθεσε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσειαν. Τὰ δύο αὐτὰ ἀθάνατα ἔπη ἐδίδωσαν καὶ ἐφρονιμάτισαν ἀναριθμήτους γενεὰς Ἑλλήνων, ἐξακολουθοῦν δὲ μέχρι σήμερον νὰ μελετῶνται καὶ νὰ θαυμάζωνται ὡς ἕν ἀπὸ τὰ ἐξοχώτερα δημιουργήματα τῆς λευκῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς.

Τὴν Ἴωνικὴν περιοχὴν ἀπετέλει τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τῆς Μ. Ἀσίας. Οἱ Ἴωνες ἔκτισαν ἐκεῖ δώδεκα πόλεις, τὴν γνωστὴν Ἴωνικὴν δωδεκάπολιν. Ἐξ αὐτῶν τρεῖς εὐρίσκοντο εἰς τὴν Καρίαν, ἡ Μίλητος, ἡ Μυῦς καὶ ἡ Πριήνη, ἑπτὰ

εἰς τὴν Λυδίαν, Ἐφεσὸς, Κολοφῶν, Λέδεος, Τέως, Ἐρυθραί, Κλαζομεναί, Φώκαια καὶ τέλος δύο ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων νήσων Χίου καὶ Σάμου. Μεταξὺ ὧν αὐτῶν τῶν πόλεων παρίλαμπος διὰ τὸν πολιτισμὸν τῆς κατέστη ἡ Μίλητος, ἡ ὁποία ἀνέδειξε ἐπιφανεῖς ἄνδρας τῶν γραμμάτων. Περί τὰ τέλη τοῦ πέμπτου αἰῶνος, οἱ Ἀθηναῖοι παρέλαβον καὶ ἐχρησιμοποίησαν ἔκτοτε τὸ Ἴωνικὸν ἀλφάβητον τῆς Μιλήτου, ἡ ὁποία ἀνέκαταλείφοντες τὸ ἱδικὸν τῶν παλαιῶν Ἀττικὸν ἀλφάβητον. Ἐπραξαν δὲ τοῦτο, διότι τὸ ἀλφάβητον τῆς Μιλήτου ἦτο τὸ τελειότερον ἐξ ὧν τῶν Ἑλληνικῶν ἀλφάβητων, εἶχεν ἰδιαίτερα γράμματα δι' ὅλους τοὺς φθόγγους καὶ τοὺς διφθόγγους. Εἶχε δηλαδὴ ἡ καὶ ὡ καὶ εἰ καὶ οὐ καὶ τὰ διπλά σύμφωνα καὶ τὸ χ, γράμματα τῶν ὁποίων ἔσπερειτο τὸ Ἀττικόν, εἶναι δὲ τὸ κεφαλαῖον ἀλφάβητον, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς σήμερον χρησιμοποιοῦμεν.

Εἰς τὰς Λυδικὰς καὶ Καρικὰς αὐτὰς πόλεις καὶ εἰς τὰς παρακειμένης νήσους, ἀνεπτύχθη εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀβρότητα ὁ Ἴωνικὸς χαρακτήρ. Τὰ θέλητρα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ ὁ πλοῦτος, τὸν ὁποῖον ἀπεκόμιζαν ἀπὸ ἐκτεταμένην ναυτιλίαν καὶ ἐμπορίαν καὶ ἀπὸ τὴν εὐλογημένην Ἴωνικὴν γῆν, ἐδοθήσαν νὰ ἀνυψωθῇ ὁ βίος τῶν Ἰώνων εἰς κολοφῶνα ἐξευγενισμοῦ.

Αἱ εὐνοϊκαὶ συνθήκαι, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀνεπτύχθησαν οἱ Ἴωνες, ἐδημιούργησαν εἰς αὐτοὺς ἐνωρὶς τὸ αἶσθημα τῆς ἀναγκαιότητος τῆς μορφώσεως. Ἐθεωρεῖτο αἰσχρὸν τὸ

νὰ μὴ γνωρίζουν τὰ παιδιὰ τῶν γράμματα καὶ μουσικὴν. Τοῦτο ἐβοήθησε νὰ ἀναπτυχθοῦν οἱ ἴδιοι λίαν ἐνωρὶς καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ προπαρασκευάσουν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ γράμματα. Ὅλοι σχεδὸν οἱ πρῶτοι μεγάλοι ποιηταί, φιλόσοφοι, ἱστορικοί, ἱατροὶ κλπ. προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἴωνικὴν περιοχὴν

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητὸς Παν. Ἀθηνῶν

τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν νήσων. Ἡ ἄφθοτος ὑπαρξὶς οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ πρῶτος πνευματικὴ τῶν ἀνάπτυξις ἤρυναν τοὺς ὀρίζοντας τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῶν βλέψεων τῶν. Ἐπέδειξαν ἐξαιρετικὸν ἐμπορικὸν καὶ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα καὶ θαυμασίαν προσαρμογὴν καὶ ἱκανότητα ἐπαφῆς μετὰ ξένα ἔθνη. Ἡ πρωτοπορειτικὴ ναυτικὴ δύναμις, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν ἐτελειοποιήθη ἰδίως ὑπὸ τῶν Σαμίων καὶ τῶν Φωκίων, ἀρίστων καὶ ριψοκινδύνων ναυτικῶν.

Τοιοιούτῳ κατάρθωσαν νὰ εἰσχωρήσουν εἰς ὅλας τὰς γωνίας τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην. Τὰ ἐμπορία τῶν ἐξετείνοντο ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τῆς Ἰσπανίας.

Μέγας πλοῦτος συνέρρευσεν τότε εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν, ὁ ὁποῖος ἐπέτρεψε τὴν ἀνέγερσιν πολυαρίθμων δωματίων καὶ τὴν σύστασιν παντὸς εἶδους βιοτεχνιῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων, εἰς τὰ ὁποία ἀπασχολεῖτο μέγας ἀριθμὸς δοῦλων.

Ἐνεκα τῆς μεγάλης αὐτῆς εὐμαρείας ἀπελεπτόνθη ὁ οἰκτικὸς βίος καὶ εἰσέχθη ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ τρυφή.

Ὁ τρόπος αὐτὸς ζωῆς ἀπήρεσκεν εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι ἤσκουν τὴν ἐγκράτειαν τοῦ βίου καὶ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἡθῶν.

Πόσον δὲ δίκαιον εἶχον οἱ ἄλλοι Ἕλληνες νὰ ἐλέγχουν τὴν πολυτέλειαν καὶ μαλθακότητα τοῦ βίου τῶν Μικρασιατῶν Ἰώνων, ἀπέδειξαν τὰ πράγματα. Ἐνωρὶς ἐξηγλήθη ἡ δραστηριότης καὶ ἡ δύναμις, μετὰ τῆς ὁποίας ἐξεμεταλλεύθησαν ἀρχικῶς τὴν τύχην καὶ ἤχισεν ἡ παρακμή.

Ἡ Μίλητος, ἡ μητρόπολις ὀγδοήκοντα ἀποικίων, ἡ ἀκαταγώνιστος αὐτῆς δύναμις, ἡ ὁποία ἐξησφάλιζε τὴν νίκην εἰς τὴν παρόραξιν, εἰς τὴν ὁποίαν προσετίθετο, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἡδυπάθειαν καὶ τὴν τρυφὴν καὶ τοιοιούτῳ κατάρθωσαν νὰ ἐκκλινῇ κατὰ μικρὸν εἰς μεγίστας συμφορὰς καὶ τὴν ἐσχάτην ἀσχημότητα.

Παῦλος Νιβράνας.
1866—1937.

Ὁ Παῦλος Νιβράνας ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους πολὺπλευροὺς συγγραφεῖς λογοτεχνικῶν ἔργων. Ἀσχολήθηκε μετὰ ὅλα σχεδὸν τὰ εἶδη τοῦ ἐντέχνου λόγου: τὴν ποίησιν, τὴν πεζογραφίαν, τὸ θέατρο, τὴν κριτικὴν, τὸ χρονογράφημα. Καὶ εἶχε τέτοιες ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς ἀρετὰς καὶ τέτοια συγγραφικὰ χαρίσματα, ὥστε νὰ μὴ ἦταν δυνατόν παρὰ νὰ ἐπιτύχῃ, σὲ διάφορες βέβαια διαβαθμίσεις, ἀλλὰ πάντως σὲ μιὰ ἀνώτερη γενικὰ ποιητικὴν στάθμην, ἀξίολογα καὶ σημαντικὰ ἐπιτεύγματα.

Ἦταν πρῶτα-πρῶτα, ὡς ἄνθρωπος, γεμάτος ἀπὸ καλωσύνης καὶ εὐγένειας, ἀπὸ ἀρετῆς καὶ ὑψηλῆς ἰδανικῆς, ἀπὸ βαθειὰν ἀντίληψιν πνευματικῆς εὐθύνης καὶ ἀποστολῆς. Καὶ ὅπως ἦταν φυσικὸ, τὰ διαλεχτὰ καὶ πλούσια αὐτὰ ἔφθια τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κόσμου εἶχαν ἔκφασιν καὶ βαθειὰ προέκτασιν σ' ὁλόκληρον τὸ λογοτεχνικὸν τοῦ ἔργου. Καὶ τοῦ εἰδιδαν πρὸς καὶ πάλιν.

Ἀλλὰ εἶχε ἀκόμη καὶ φωτεινὴν σκέψιν, βαθειὰ κρίσιν καὶ γνήσια φιλοσοφικὴ διάθεσι. Γι' αὐτὰ καὶ ὅλα τοῦ τὰ ἔργα κρατήθηκαν πάντοτε μέσα στὰ ὅρια τῆς λογικῆς καὶ τοῦ μέτρου, τῆς ἱσορροπίας καὶ τῆς ἀρμονίας.

Ὡς τεχνίτης τοῦ λόγου ἐξ ἁλλου, ἦταν ἓνας ἄριστος ἀφηγητὴς, μελετητὴς προσωπικὸ ὄψος, μετὰ εὐγενικὴν λυρικὴν δόνησιν, μετὰ διεισδυτικὴν ψυχολογικὴν ἱκανότητα μετὰ θαυμασὴν χιούμορ, μετὰ διαγυγνὴν σκέψιν καὶ σαφὴν ἐκφράσει, μετὰ γλῶσσα καθαρὴ καὶ ἀπλή.

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ προσόντα τοῦ τὰ ἐχρησιμοποίησε καὶ τὰ ἀξιοποίησε σὲ ὅλας τὰς τῆς λογοτεχνικῆς ἐκδηλώσεις, μετὰ σύστημα καὶ πίστι, μετὰ ἐμπνευσί καὶ μετὰ μόχθο.

Ὅλα αὐτὰ τὰ προσόντα τοῦ τὰ διέθετε ἐπίσης μετὰ ἰδιαίτερη προθυμία καὶ μετὰ βαθειὰν ἀφοσίωσιν γιὰ

Ἡ Λογοτεχνία καὶ τὸ παιδί

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΒΡΑΝΑΣ ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν καλλιέργειαν τοῦ Ἑλληνόπουλου.

Μολονότι δὲν ἦταν ἐκπαιδευτικὸς, ἀλλὰ γιατρός (τὸ πραγματικὸν τοῦ ὄνομα ἦταν Πέτρος Ἀποστολίδης καὶ ἐργάστηκε πολλὰ χρόνια ὡς ἱατρός στὸ Βασιλικὸ Ναυτικὸ) εἶχε, ἀπὸ ψυχικὴν διάθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μελέτη καὶ πείρα, μιὰν ἀξιοθαύμαστην παιδαγωγικὴν ἱκανότητα, ποὺ συνδυασμένη μετὰ τὴν τρυφερότητα ἀγάπης τοῦ πρὸς τὸ παιδί, ἔδωσε στὴ μαθητικὴ νεότητα ἔργα, ποὺ ἀπηχοῦσαν βαθύτατα στὴν ψυχὴ τῆς καὶ προκαλοῦσαν τὴν ἰδιαίτερη ἀγάπην τῆς καὶ τὸ πρῶτον θερμὸ ἐνδιαφέρον τῆς.

Ὅλα σχεδὸν τὰ βιβλία «Νεοελ-

Τὸ τι σκεπτόμεθα, ἢ τι γνωρίζομε ἀνομή καὶ τι πιστεύομε δὲν ἔχει μεγάλη σημασία. Οὐσιώδες εἶναι τὸ τι κάνομε.
Ruskin

ληνικῶν Ἀναγνώσμάτων» ποὺ εἶχαν ἐγκριθῇ καὶ εἰσαχθῇ στὰ σχολεῖα τῆς μέσης παιδείας ἀπὸ τὸ 1913 ἕως τὰ πρῶτα πρόσφατα χρόνια (ἀκόμη καὶ σήμερον), περιέχουν ἐκλεκτὰ δικά του ποιήματα, διηγήματα, χρονογραφήματα, ταξιδιωτικὰς ἐτυμώσεις, περιγραφὰς μνημείων καὶ ἄλλων ἐκδηλώσεων τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ ζωῆς.

Καὶ ὅλα διακρίνονται γιὰ τὴν ζωντάνειαν τοὺς καὶ τὴν δραστηριότητά τοὺς, γιὰ τὴν θαυμαστὴν προσαρμογὴ τῶν θεμάτων τοὺς στὶς ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς ἱκανότητες τῶν παιδιῶν, γιὰ τὴν λιτότητα τῆς μορφῆς τοὺς καὶ τὴν οὐσιαστικότητα τοῦ περιεχομένου τοὺς, γιὰ τὴν ὑποβλητικὴν, ἀλλὰ γι' αὐτὸ καὶ πρῶτον εἰσδυτικὴν ἡθοπλαστικὴν τοὺς ἱκανότητα, γιὰ τὴν αἰσθητικὴν τοὺς ἐκτίναξιν.

Ὅλα αὐτὰ τὰ κείμενα εἶναι διαποτισμένα ἀπὸ ἓνα βαθὺ θερησκευτικὸ συναίσθημα, ἀπὸ ἓνα εὐγενικὸν ἠθικὸν ἠθοποιισμὸν, ἀπὸ ἓνα ὑψηλὸ

πατριωτισμὸν, ἀπὸ ἓνα εὐρύτατον πολιτιστικὸν πνεῦμα.

Καὶ μαζί με αὐτὰ ἀποπνέουν ἐπίσης τὰ κείμενά τοῦ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης, τὴν ἀμορφία καὶ τὴν λάμψιν τῆς φύσεως, τὴς πηγᾶς, ὡραῖες καὶ χαρούμενες ἐκδηλώσεις τῆς παιδικῆς ψυχῆς.

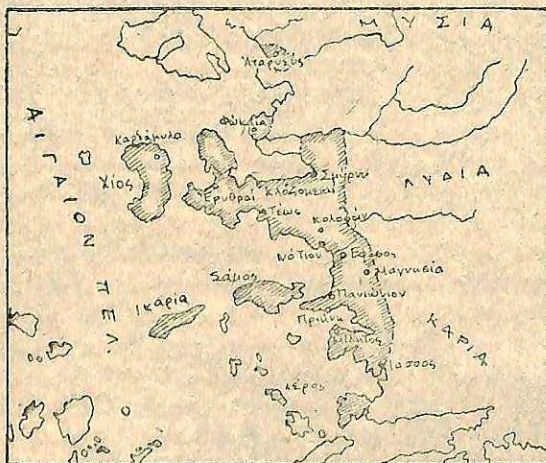
Ἀλλὰ ὁ Παῦλος Νιβράνας δὲν ἔγραφε κείμενα κατάλληλα μόνο γιὰ τοὺς μαθητὰς τῆς μέσης παιδείας. Ἐγραφε καὶ γιὰ τὰ μικρότερα παιδιά.

Τὸ ἀλφάβητάριον «Ἡλιος», ποὺ μαζί με ἄλλους, τὸ ἔγραψε τὸ 1917, ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα ἀλφάβητάρια τῆς ἐποχῆς. Καὶ μετὰ δέκα χρόνια, πάλι μετὰ τὴν συνεργασίαν ἄλλων, ἔγραψε ὁλόκληρον σειρὰ ἀπὸ ἑξ ἀναγνωστικὰ, ποὺ ἀνταποκρίνονταν στὶς ἰσάριθμες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀναγνωστικὰ εἶναι ἰδιαίτερα αἰσθητὴ ἡ παρουσία τοῦ Νιβράνα. Ὅχι μόνο μετὰ τὰ ἀποκλειστικὰ δικά τοῦ κείμενα —μικρὰ παιδικὰ διηγήματα κυρίως, γεμάτα ἀπὸ ἀπλότητος καὶ χάρι, τρυφερότητας καὶ δροσισμοῦ—, ἀλλὰ καὶ στὴν ὅλη σύνθεσιν, τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον τῶν βιβλίων.

Βέβαια οἱ ἐκπαιδευτικοί, ποὺ εἶχαν συνεργασθῇ μαζί τοῦ ἐκράτησαν τὰ περιεχόμενα τῶν ἀναγνωστικῶν αὐτῶν μέσα στὰ ἀπαραίτητα πλοίσια τοῦ σχολικοῦ προγράμματος καὶ τῶν προσληπτικῶν ἱκανότητων τῶν παιδιῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ καθεαυτὰ τὰ κείμενα τοῦ Παύλου Νιβράνα φανερώουν καὶ μόνο τοὺς —ἀπὸ τὸ φυσιολογικὸν εἰρμό τοὺς καὶ ἀπὸ τὴν σφιχτοδεμένη συγκρότησίν τοὺς— τὴν αὐτοδύναμιν ἱκανότητά τοὺς ν' ἀνταποκρίνωνται ἀπόλυτα στὶς ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς παραστάσεις καὶ δυνατότητας τῶν μικρῶν παιδιῶν.

Ὑπάρχουν ἀνάμεσα σ' αὐτὰ μικρὰ διηγήσεις σχετικὰς μετὰ τὴν (Συνέχεια σελ. 16)

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
Γεν. Έπιθεωρητού Μ. Ε.

Στο 1700 περίπου π. Χ. ζούσε ένας πλούσιος και εύσεβης άνθρωπος, που λεγόταν 'Ιώβ. 'Η χάρις και η εύλογία του Θεού, σάν πελώριες προστατευτικές φτερούγες, απλώνονταν επάνω στο σπιτικό του. 'Η γυναίκα του ήταν γλυκειά και σεμνή με το φόβο του Θεού στην καρδιά της και την έγνοια των εφτά αγοριών και τριών θυγατέρων της στους λογισμούς της. 'Όλοι τόν μακάριζαν για την καλή του τύχη. 'Όλοι οι φτωχοί τόν ευγνωμονούσαν για τις έλεημοσύνες του.

Ήρθε όμως η ημέρα, που συννέ-

Ο ΘΕΟΣ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

(Συνέχεια από σελ. 1)

χόνιαν πάλιν ο Κολοκοτρώνης. Τονίζει την καταστροφήν, που προέκυψε από αυτήν κατά την διάρκεια της Έπαναστάσεως, όπως επίσης και τα αγαθά της δημοσίας. Και καταλήγει:

«Πρέπει να φυλάξετε την πίστιν σας και να την στερεώσετε, διότι, όταν επιόσασμεν τα έρματα, είπαμεν πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ Πατρίδος... Να μην έχετε πολυτέλειαν, να μη πηγαίνετε εις τους καφενέδες και εις τα μπιλιάρδα. Να δοθήτε εις τας σπουδάς σας, και καλύτερα να κοιτάσετε ολίγον δύο και τρεις χρόνους και να ζήσετε ελεύθεροι εις το έπιλοιπον της ζωής σας, παρά να περάσετε τέσσερις-πέντε χρόνους την νεότητά σας, και να μείνετε αγράμματοι, να σκλαβωθήτε εις τα γράμματα σας. Να ακούετε τας συμβουλάς των διδασκάλων και γεροντοτέρων... 'Η προκοπή σας και η μάθησίς σας να μη γίνη σκεπάριον μόνον δια το ότομόν σας, αλλά να κοιτάξη το καλόν της Κοινότητος, και μέσα εις το καλόν αυτό εύρισκεται και το δικό σας...»

Λόγια λιτά και ύψηλά, λόγια πραγματικού Άρχηγού, που πρέπει να συνοδεύουν πάντοτε τους Έλληνες μικρούς και μεγάλους.

Β. Π. ΕΣΤΙΑΔΗΣ

φίασεν ο Ούρανός της μεγάλης του καλοτυχίας. 'Όλα μονομιάς άλλαξαν. Μια ζοφερή νύχτα ληστές σκότωσαν τους δούλους και τους σκλάβανους του και άρπαξαν τα κοπάδια του.

'Η απάντησις του 'Ιώβ ήταν: «ο Θεός μου τάδωσε ο Θεός μου τὰ πήρε. Εύλογημένο τὸ ὄνομά του.»

Έπειτα από λίγες ημέρες, καθώς τὰ αγόρια και τὰ κορίτσια του έτρωγαν και διασκεδάζαν στο μέγαρο του πρωτότοκου γιου του, μια σεισμική δόνησις τὸ γκρέμισε, καταπλάκωσε και έθαψε ζωντανὰ δολὰ τὰ παιδιά του.

Μόλις τὸ έμαθε ὁ 'Ιώβ άσπρισαν σὲ μιὰ νύχτα άγρύπνιας τὰ μαλλιά του από τὴν άνείπωτη θλίψι του. Μ' ὅλον τούτο δὲν παρπονέθηκε σὸ Θεό.

Μὰ σάν νὰ μὴν έφθαναν δολα αὐτά, ὁ κατάγερος εκείνος άνδρας προσεδλήθη από τὴ φοδερὴ άρρώστια, τὴ λέπρα. 'Όλοι οἱ φίλοι και οἱ σύντροφοί του, οἱ συγγενεῖς και οἱ εὐεργετημένοι του φτωχοὶ τὸν έγκατέλειπαν.

Στὴν τραγικὴ μοναξιά του μόνο ἡ στοργικὴ γυναίκα του τοῦ παρέστεκε με δόδνη και άφοσίωσι. Μιὰ μέρα όμως και εκείνη έχασε τὴν ὑπομονή της.

— 'Αδिका, δυστυχισμένε, τοῦ φώναζε ελπίζεις στή Θεία Εὐσπλαχνία. Ποῦ ἡ Θεία δικαιοσύνη; 'Όλα σου τὰ αγαθά τὰ πήρε και σ' έρριξε εδὼ φρικτὰ παραμορφωμένο και κατάμονο.

— Δὲν περίμενα μιὰ τέτοια λιποψυχία από σένα, εἶπε ὁ 'Ιώβ. Τὰ καλὰ μόνο θὰ δεχόμαστε από τὸν Θεό;

'Η γυναίκα του τὸν κοίταξε με θαυμασμό.

Έπειτα από κάμποσο καιρό τρεῖς άδελφικοὶ φίλοι τοῦ 'Ιώβ ξεκίνησαν από τὶς μακρινές πολιτείες τους γιὰ νὰ τὸν ἱδοῦν. 'Ηθελαν νὰ τοῦ ποῦν δυὸ λόγια γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μὰ όταν τὸν εἶδαν ένας κόμπος εἶχε σταθῇ σὸ λαιμό τους. Μιλὰ δὲν έδγαζαν. 'Ο 'Ιώβ πληγιασμένος και συντριμμένος ένοιωθε πὼς ἡ τραγὴ δόδνη τους και ὁ οἶκτος τοῦς έκοβε τὴ λαλιά. Δὲν άνθεξεν ἄλλο. Έδγαλε μιὰ φωνὴ ὅμοια με μουνγκρητὸ ζῶον σάν τὸ σφάζουν και καταράσθηκε τὴν ἡμέρα τῆς γενήσεώς του.

Ήταν ἡ πρώτη φορά, ποῦ παρὰ πονέθηκε σὸν Πλάστη του.

'Η ἡμέρα άρχισε νὰ μαυρίζη. Μὰ ἡ μαυρίλα τῆς καρδιάς του ἦταν πὸ έντονη και πὸ μεγάλη. Οἱ τρεῖς φίλοι του τότε άνοιξαν τὸ στόμα τους.

— 'Αγαπημένε μας φίλε, τοῦ εἶπαν, κάποιες άμαρτίες σου πληρώνεις. Γι' αὐτὲς σὲ τιμωρεῖ ὁ Παντοδύναμος.

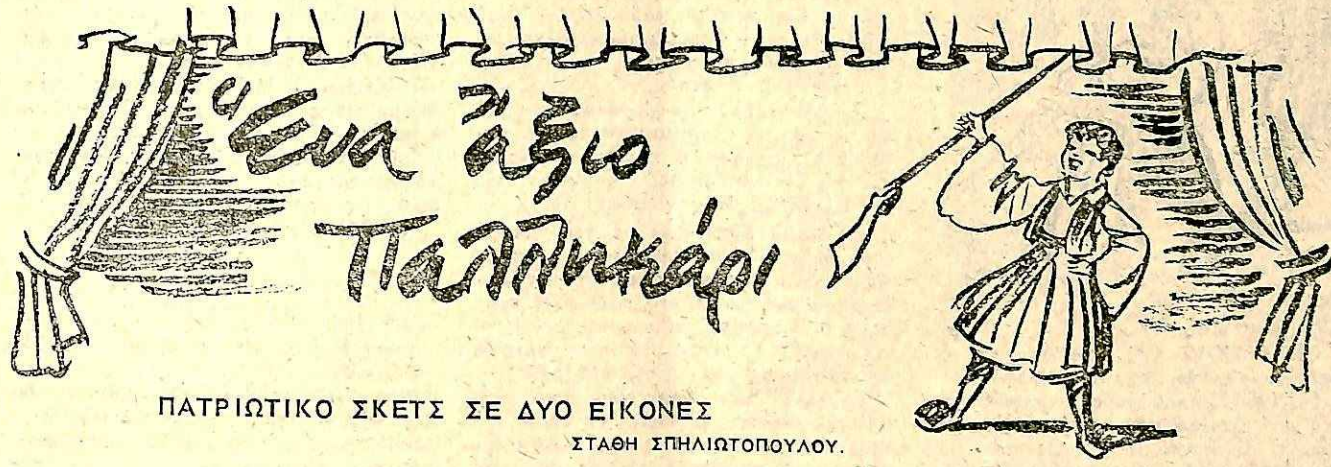
— 'Ετσι με παρηγορεῖτε; έκραξεν ὁ 'Ιώβ, τραυματισμένος ψυχικά. 'Αθελά σας με άδικεῖτε και με συκοφαντεῖτε. Καμμιά άμαρτία δὲν ξέρω νὰ έκαμα. Σὰς ὀρκίζομαι πὼς εἶμαι άθώος. Καὶ άρχισε ὁ δυστυχισμένος λεπρὸς νὰ κλαίῃ άπαρηγόρητα. Πλαί ἡ γυναίκα του έκλαιε κι αὐτή. Τότε μιὰ δυνατὴ βροντὴ τράνταξε συθέμελα τὴ Γῆ. 'Ανοιξεν ὁ οὐρανὸς και μιὰ φωνὴ πειστικὴ, σταθερὴ και πρωτόχη ακούσθηκε.

— Δὲν ξέρετε τί λέτε ὅλοι σας. Οἱ άνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ ξέρουν πότε τοῦς δοκιμάζει ὁ Θεός και πότε και γιὰτί τοῦς στέλνει τ'ς εὐτυχίες και τὶς δυστυχίες. Εἶναι άνεξιχνίαστες γι' αὐτοὺς οἱ βουλές τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ δέχωνται άδόγγυστα ὅ,τι τοῦς στέλνει. Πρέπει νὰ εἶναι σίγουροι γιὰ τὴν αγαθότητα και τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ και νὰ πιστεύουν στὴν παντοτεινὴ και άδιατάρακτη δικαιοσύνη του.

Υστερα από τὰ θεῖα αὐτὰ λόγια έκλείσθηκαν οἱ οὐρανοὶ και έβασίλευσε σιωπὴ.

Μετανοημένος ὁ 'Ιώβ έπεσε και δεήθηκε σὸ Θεό νὰ τὸν συγχωρήση. 'Ο Θεός τὸν συνεχώρησε και τοῦ ξαναχάρισε τὴν υγεία, περισσότερα κοπάδια από πρῶτα και άμέτρητα αγαθά. 'Εκτισε καινούργια σπιτία και άπόκτησε ἄλλα έπτὰ αγόρια και τρία κορίτσια. 'Η εύλογία δὲ και ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μακρυνε πολὺ τὶς εὐτυχισμένες πλέον ἡμέρες του.

Όλοι οἱ φτωχοὶ τὸν ευγνωμονούσαν.....

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΣΚΕΤΣ ΣΕ ΔΥΟ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΣΤΑΘΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΙΚΩΝ Α'

'Η Σκηνὴ δείχνει τὴ σάλα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Γιώργη Καστρίτη, 'Αθηναίου νοικοκύρη. Εἶναι 23 τοῦ 'Απρίλη τοῦ 1821.

Στὸ τζάκι σιγοκαίει ἡ φωτιά. Στὰ χαμηλά παραγόνια κάθονται τρεῖς γέροντες και καπνίζουν τὰ τσιμπούκια τους. 'Ο ένας από τοῦς τρεῖς, ὁ πὸ σεβαστὸς στὴν ὄψι, εἶναι ὁ Γιώργης Καστρίτης. Οἱ ἄλλοι δύο εἶναι ὁ Σταύρος Κοπίδης κι ὁ Παναγῆς Σιδεράς.

Έχει άρχισε νὰ νυχτώνη και μόνον ἡ λιγοστή φωτιά φωτίζει τὰ συλλογισμένα πρόσωπα τῶν γερόντων, καθὼς ρουφοῦν ἀμίλητοι τὸν καπνὸ και τὸν ξαναδέρζουν σὲ γαλάζια συννεφάκια. Υστερα από μερικὲς στιγμές σιωπῆς, άνοίγει τὴν κουβέντα ὁ Σταύρος.

ΣΤΑΥΡΟΣ: Τί συλλογιέσαι, κύρ Γιώργη;

ΓΙΩΡΓΗΣ: Τοῦς Δημογέροντας συλλογιέμαι, Σταύρο. Κοντεύουν δυὸ εβδομάδες από τὴν ἡμέρα, ποῦ τοῦς έπιασαν οἱ Τούρκοι και τοῦς έκλεισαν σὸ Κάστρο. Τρίτῃ τῆς Λαμπρῆς ἦταν — δώδεκα τοῦ 'Απρίλη. Καὶ σήμερα εἶναι τ' 'Αἰ-Γιωργιοῦ.

ΣΤΑΥΡΟΣ: Βοήθειά τους ὁ Καθαλάρχης 'Αγιος.

ΠΑΝΑΓΗΣ: Οἱ Δημογέροντες δὲν ἔχουν φόβο. Έχουν τὸν Κατὴ με τὸ μέρος τους. Δὲν θ' άφήση εκείνος νὰ τοῦς πειράξουν. Έγὼ τοῦς νοικοκυραίους, ποῦ έπιασαν μαζί με τοῦς Δημογέροντας, φοβοῦμαι. Εκείνοι δὲν ἔχουν κανέναν νὰ τοῦς νοιαστῇ.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Έχεις δίκιο, Παναγῆ. Μαῦρες ὄρες περνοῦν οἱ φαμελιές τους.

ΣΤΑΥΡΟΣ: 'Η 'Αθήνα ὀλόκληρη περνάει μαῦρες ὄρες, κύρ Γιώργη. 'Από τὴν ἡμέρα, ποῦ ακούστηκε τὸ πρῶτο ντουφεκίδι στὰ Καλάδρυτα, οἱ Τούρκοι ἔχουν άγριέψει.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Δὲ λὲς καλύτερα ἔχουν φοβηθῇ;

ΣΤΑΥΡΟΣ: 'Αμ ὁ φόβος εἶναι, ποῦ τοῦς έκαμε κι' άγρίεψαν — και γύρεψαν τὶς προάλλες νὰ μὰς σφάζουν ὅλους.

ΓΙΩΡΓΗΣ: (χαμηλώνοντας τὴ φωνή του). Μαῦρα φίδια τοῦς ἔχουν ζωσει. Μ' ὅλο ποῦ φαίνεται ἡσυχὴ ἡ πολιτεία, καταλαβαίνουν πὼς κάτι τοῦς μαγειρεύουμε στὰ κρυφά.

ΠΑΝΑΓΗΣ: Κι' ὅσο θ' απλώνεται ὁ ξεσηκωμός τοῦ Γένους, τόσο και θὰ πληθαίνει ὁ φόβος τους.

ΣΤΑΥΡΟΣ: Τὰ μαντάτα, ποῦ τοῦς έρχονται άπανωτὰ άπ' τὸ Μωριά κι' άπ' τὰ νησιά, τοῦς ἔχουν κόψει τὰ ἦπατα. Καὶ καλὰ-καλὰ οὔτε μήνας δὲν ἔχει περάσει ακόμα, άπ' τὴν ἡμέρα ποῦ ὁ Γερμανὸς εὐλόγησε τ' έρματα τῶν 'Ελλήνων.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Ομορφα και καλὰ εἶν' αὐτά, Σταύρο. 'Αλλὰ ἐμεῖς οἱ 'Αθηναῖοι τί κάνομε;

ΣΤΑΥΡΟΣ: Τοῦ λόγου σου ξέρεις καλύτερα από μὰς τί κάνομε, κύρ Γιώργη.

ΠΑΝΑΓΗΣ: Έμεῖς από σένα κατερούμε νὰ μάθωμε.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Μαθεύτηκε πὼς τὰ παλληκάρια τοῦ Χατζημελέτη άπ' τὴ Χασιά χτύπησαν τὴν περασμένη Δευτέρα, σὸν Κάλαμο, κάμπους Τούρκους, ποῦ ἦρθαν άπ' τὴν 'Εγύπτο. Κι' άπ' τὴ Λειβαδιά έφθασε σὸ Μενίδι ὁ ἄνθρωπος 'Αντωνίου, ποῦ τὸν ὤρισε ἡ 'Αρχὴ Καπετάνιο στοὺς Μενιδιάτες και στοὺς Χασιώτες...

ΣΤΑΥΡΟΣ: Κι' ἐγὼ άκουσα, πὼς ὁ γιατρός ὁ Βιτάλης, ὁ 'Ιταλὸς Κόντολας, έστειλε σὸ στρατόπεδο τοῦ Μενιδιοῦ πολὺ μπαρούτι, μέσα σὲ σόστρες.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Αλήθεια εἶναι.

ΠΑΝΑΓΗΣ: Ποῦ πάει νὰ πῇ, πὼς τὰ πράματα σφίγγουν.

ΣΤΑΥΡΟΣ: Μόνο ποῦ κι' ἐμὰς μὰς ἔχουν σφίξει οἱ Τούρκοι και δὲν μποροῦμε νὰ κινηθοῦμε.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Θὰ γίνῃ κι' αὐτὸ στὴν ὥρα του, Σταύρο...

ΠΑΝΑΓΗΣ: Νὰ δώση ὁ Μεγαλοδύναμος κι' ὁ 'Αἰ-Γιώργης, ποῦ τὸν γιορτάζουμε σήμερα, νὰ γίνῃ τὸ γρηγορότερο.

ΣΤΑΥΡΟΣ: 'Αμήν.

ΓΙΩΡΓΗΣ (ζωηρά): Μωρέ, με τὴν κουβέντα, έχασα τὴ γιορτὴ. (Φωνάζει). Νύφη!...

ΣΤΑΥΡΟΣ: Καὶ διπλὴ γιορτὴ — γιορτάζει κι' ὁ έγγονός σου, ὁ Γιωργάκης.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Αμ' εκείνον γιορτάζουμε. Έγὼ πὰ τ'άφαγα τὰ ψωμιά μου. (Φωνάζει δυνατώτερα και χτυπάει τὶς παλάμες του). Νύφη!

ΟΡΣΑ (άπ' ἔξω): 'Ερχομαι, πατέρα! (Σὲ λίγες στιγμές άνοίγει ἡ πόρτα και μπαίνει ἡ 'Ορσα, ὡς τριαντάπεντε χρόνων γυναίκα, μαυροφ-

ρεμένη, και προσκυνάει τὸν πεθερό της και τοῦς ἄλλους γέροντες): Στὶς προσταγές σας.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Οἱ νοικοκυραῖοι ἦρθαν νὰ μὰς ποῦν τὰ χρόνια πολλά. Κι' ακόμα νὰ τοῦς φιλέψωμε!

ΟΡΣΑ: 'Ετοίμα τάχω, πατέρα. Περίμενα νὰ με φωνάξης.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Αντε, κόρη μου, φέρε νὰ βάλωμε κάτι σὸ στόμα μας. Κι' άναψε και τὸ λυχνάρι, γιὰτί σκοτεῖνισσε.

ΟΡΣΑ: 'Αμέσως. (Βγαίνει σδέλτη).

ΠΑΝΑΓΗΣ: 'Αξια γυναίκα ἡ νύφη σου.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Αξια, ἀλλὰ άτυχη. Χήρεψε άπ' τὰ τριάντα της. 'Εκλεισαν πέντε χρόνια άπ' τὸν καιρό, ποῦ πέθανε ὁ γιός μου κι' ακόμα δὲν έσθησε ὁ καημός της.

ΣΤΑΥΡΟΣ: Έχει τὴν παρηγοριά τοῦ παιδιοῦ της.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Εκείνο εἶν' ἡ ζωὴ της.

ΠΑΝΑΓΗΣ: Μιὰ χαρὰ παιδί ὁ Γιωργάκης. Έγὼ τὸν καμαρώνω, κάθε φορά ποῦ τὸν βλέπω σὸ δρόμο.

ΓΙΩΡΓΗΣ: 'Ο Θεός νὰ τοῦ δίνη ζωή!

ΣΤΑΥΡΟΣ: Καὶ ελεύθερη ζωή!

(Άνοίγει ἡ πόρτα και μπαίνει ἡ 'Ορσα κουβαλώντας ἕνα χαμηλὸ στρογγυλὸ τραπέζι. 'Επάνω σὸ τραπέζι ἕνα πιάτο με δίπλες, ἄλλα ἕνα με σπασμένα καρδιά και τρία χοντροπότηρα τοῦ κρασιοῦ. Πίσω της μπαίνει ὁ γιός της, ὁ Γιωργάκης — δώδεκα χρόνων παλληκαράκι. 'Ο Γιωργάκης κρατεῖ σὸ ἀριστερό του χέρι άναμένο τρίψατο καντηλῆρι και σὸ δεξιὸ του κανάτα γεμάτη κρασί. 'Η 'Ορσα τοποθετεῖ τὸ τραπέζι ἀνάμεσα στὰ παραγόνια και ὁ Γιωργάκης βάζει επάνω τὸ καντηλῆρι και τὴν κανάτα).

ΓΙΩΡΓΗΣ: Έχομε σοβαρὴ συζήτηση, νύφη. Τὸ νοῦ σου μὴν παρουσιάστῃ κανέναν Μεμέτη.

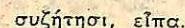
ΟΡΣΑ: Έχω τὸ νοῦ μου, πατέρα. (Πηγαίνει πρὸς τὴν πόρτα και, φτάνοντας ἐκεῖ, φωνάζει τὸ γιό της, ποῦ κοντοστέκεται πίσω): 'Ελα, Γιωργάκη.

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ (άτολμα σὸ γέρο-Γιώργη): Νὰ κάτσω, παππού;

ΓΙΩΡΓΗΣ: Ποῦ νὰ κάτσης;

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ: Εἰδὼ, κοντὰ σας.

ΓΙΩΡΓΗΣ (αὐστηρά): Τί δουλεῖς ἔχεις ἐσὺ με τοῦς γερόντους; Έχομε

ης. Μπορείς να μιλήσης ἐλεύ-
ρα.

ΠΙΣΤΑΚΗΣ: Στους όρισμούς

ΕΙΚΩΝ Β'

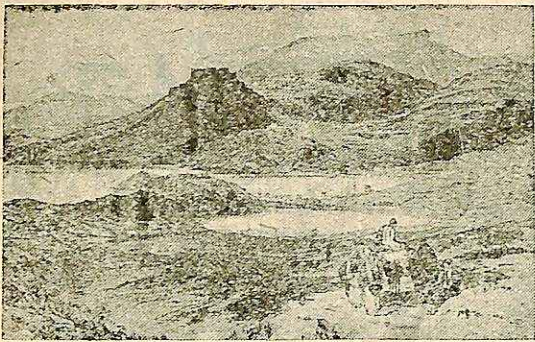
ει ἀλαφιασμένη ἢ Ὀρσα).

ΤΑΤΑΡΑΓΑΣ: (Γυρίζει πρὸς τὴν πόρτα καὶ φωνάζει): "Ἐλα μέσα. Κα-

χνει ὅτι ἄκουσε τὴν κουθέντα τοὺς καὶ
ξέρει τί νὰ πῇ). Γιὰ τὸ Γιωργάκη;

πόρτα παρουσιάζεται εκείνη τη στιγμή ο Χατζημελέτης, κρατώντας ση-

Αποψις του λιμένας των Κυθήρων (χαλκογραφία του 1870).

Η απόστασις από τὸν Πειραιᾶ ἕως τὰ Κύθηρα εἶναι 100 μίλια καὶ τὸ ταξίδι γίνεται εὐχάριστα μετὰ τὰ πλοῖα τῆς ἀκτοπλοΐας, ποὺ κάνουν τὸν γύρο τῆς Πελοποννήσου καὶ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου. Ξεκινοῦν τὸ βράδυ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ φθάνουν στὴ Μονεμβασίᾳ, τὸ περίφημο αὐτὸ κάστρο, ποὺ σώζεται ἀκέραιο, μετὰ τείχη τὰ θεόρατα καὶ μετὰ τὴ νεκρή, σχεδόν, σήμερα πολιτεία του. Ὑστερα τὸ πλοῖο συνεχίζει τὸ ταξίδι του νοτιώτερα καί, ἀφοῦ περάσῃ τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Μαλέα, τὸ φοβερὸ Κάβο - Μαλιά, ὁ ταξιδιώτης ἀντικρύζει τὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης, τὰ Κύθηρα, λίγο πῖδ κάτω. Σήμερα τὰ πλοῖα τῆς ἀκτοπλοΐας προσεγγίζουν στὸ νησί μόνον ἀπὸ τὸν ὄρμο τῆς Ἀγίας Πελαγίας, ποὺ βρίσκεται στὰ Β.Α. τῶν Κυθήρων καὶ ὄχι στὸ Καψάλι, ποὺ εἶναι στὸ νότιο μέρος, γιατί πρέπει νὰ κάμουν ὁλόκληρο γύρο. Ἡ ἀποδίδοσις στὴν Ἀγία Πελαγία εἶναι δύσκολη, μάλιστα ὅταν ἔχη τρικυμία στὸ στενὸ τοῦ Κάβο - Μαλιά καὶ αὐτὸ συμβαίνει πολὺ συχνὰ ἐκεῖ.

Ὁλόκληρο τὸ νησί τῶν Κυθήρων ἔχει ἔκτασι 277 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, δηλ. ὅσο εἶναι ἡ Σαλαμίς καὶ ἡ Αἴγινα μαζί, μετὰ τὴ διαφορά ὅμως ὅτι εἶναι πετρώδες καὶ ἄγονο καὶ γι' αὐτὸ ὁ μόνιμος πληθυσμὸς τῶν Κυθήρων εἶναι μόνον 6½ χιλιάδες κάτοικοι. Ἡ πρώτη ἐντύπωσις τοῦ ταξιδιώτου, ποὺ φθάνει στὰ Κύθηρα, ἀπὸ τὴν Ἀγία Πελαγία μάλιστα, εἶναι δυσάρεστη καὶ τὸ μόνο, ποὺ τὸν ἀνακουφίζει καὶ τοῦ δίνει θάρρος, εἶναι ἡ καλωσύνη καὶ ἡ φιλοξενία τῶν κατοίκων, οἱ ὅποιοι εἶναι προθυμότεοι καὶ ἐξαιρετικὰ κολλόκαρδοι.

Ἡ κωμόπολις τῶν Κυθήρων εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ, με

ΚΥΘΗΡΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

συνολικὸ πληθυσμὸς μόλις 1000 κατοίκους. Βρίσκεται σὲ ἓνα ὕψωμα καὶ ἔχει ἀπλωθῇ ἔξω ἀπὸ τὸ Κάστρο, κυρίως ὅπου ἡ συνοικία Μενεσίου. Εἶναι πολὺ καθαρή μετὰ τὴν ἀγορά της, ἀλλὰ με δρόμους στενοὺς, κατὰ τὸ μεσαιωνικὸ σύστημα. Ὑπάρχουν καὶ ὠραῖα σπιτικά ἀρχοντικά, παλαιότατοι βυζαντινοὶ ναοὶ καὶ κτίρια δημόσια ἀξίολογα, ὅπως τὸ Γυμνάσιο, ποὺ ἰδρύθη μετὰ τὸν ἐπὶ τῶν κατοίκων, καθὼς καὶ τῶν ἀποδήμων τοῦ νησιοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Χώρα, ὑπάρχουν καὶ σ' ἄλλα μέρη τοῦ νησιοῦ ἀρχαιοτάτοι Βυζαντινοὶ ναοί, κάστρα καὶ ἄλλα λείψανα τῆς ἱστορίας τῶν Κυθήρων.

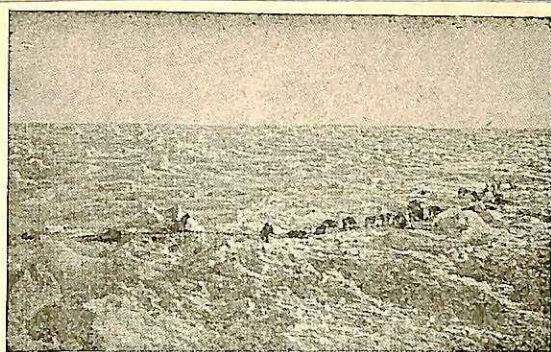
Κατὰ τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χρόνους, τὰ Κύθηρα ἦσαν γνωστὰ καὶ μετὰ τὸ ὄνομα Πορφύρις, δηλ. νῆσος τῆς Πορφύρας, γιατί ἐκεῖ ἐγένετο ἡ ἀλίεια τῶν ὀστράκων τῆς Πορφύρας, ποὺ ἐχρησίμευαν γιὰ βαφὴ τῶν πολυτίμων ὑφασμάτων τῆς ἀρχαιότητος. Πρῶτοι οἱ Φοῖνικες εἶχαν ἐκεῖ ἐγκατασταθῇ καὶ γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ καὶ φαίνεται ὅτι αὐτοὶ ἔφεραν στὰ Κύθηρα τὴ λατρεία τῆς θεᾶς Ἀστάρτης, ἡ δὲ οὐσία ἐγένετο ἀργότερα ἡ Ἀφροδίτη τῶν Ἑλλήνων. Ἔτσι ἐσηματίσθη σιγὰ σιγὰ ὁ κύκλος τοῦ μύθου τῆς γεννήσεως τῆς Ἀφροδίτης στὰ Κύθηρα, τὸν ὅποιον ἀναφέρει καὶ ὁ Ἡσίοδος. Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρουν τὰ Κύθηρα, γιατί τὸ νησί αὐτὸ εἶχε κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους μεγάλη σημασίαν λόγω τῆς γεωγραφικῆς του θέσεως. Ἀπὸ τὸν 8ον αἰῶνα οἱ Σπαρτιάται εἶχαν καταλάβει τὰ Κύθηρα καὶ τὰ διετήρησαν μέχρι τέλους τῆς ἀκμῆς τῆς Σπάρτης, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὁπότε κατάρθρωσαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ τὰ κυριεύσουν.

Κατὰ τοὺς Ρωμαίκοις χρόνους τὰ Κύθηρα κατεῖχεν ὁ φίλος τῶν Ρωμαίων καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Αὐγούστου Εὐρυκλής. Ἀργότερα φαίνεται ὅτι εἶχαν ἐρημωθῇ σχεδὸν

ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς πειρατὰς, ποὺ ἐκυριαρχοῦσαν στὴ Μεσόγειο καὶ ἀναφέρεται καὶ πάλιν μετὰ κάποιον κίνησι ἀπὸ τὸν 10ον αἰῶνα καὶ ὕστερα. Μετὰ τὴν 4ην Σταυροφορίαν, τὰ Κύθηρα, ὕστερα ἀπὸ πολλὰς περιπέτειες, περιήλθαν σὲ ξένους δυνάστες ἕως τὸ 1502, ὁπότε γίνεται τὸ νησί κτῆμα τῆς Βενετίας. Ἡ Βενετοκρατία διαρκεῖ στὰ Κύθηρα ἕως τὸ 1797 καὶ ἐπακολουθεῖ γιὰ λίγο ἡ Γαλλικὴ κατοχὴ τοῦ Ναπολέοντος καὶ ὕστερα ἡ Ἀγγλοκρατία, ἀπὸ τὸ 1809—1863, ὁπότε ἡ Ἑπτάνησος ἐνώθηκε μετὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τότε καὶ τὰ Κύθηρα ἔγιναν ἔδαφος ἑλληνικόν. Τὸ 1536 μετὰ τὸ φοβερὸ Χαϊρεδὶν Βαρβαρόσσα καὶ τὸ 1579 μετὰ τὸν Ἀλγερινὸν Οὐλοῦζ-Ἀλή, τὰ Κύθηρα ὑπέφεραν ἀπὸ σφαγῆς, αἰχμαλωσίης καὶ ἄλλα δεινὰ ἀπερίγραπτα. Ἀπὸ τὴν ξενικὴν κατοχὴν τὸ ἱστορικὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης ἐπῆρε τὸ ὄνομα Τσιρίγιο.

Ἄν καὶ εἶναι κοντὰ στὸ νομὸ Λακωνίας, ἐν τούτοις διοικητικὰ τὰ Κύθηρα ἀνήκουν στὸν νομὸ Ἀττικῆς καὶ ἀποτελοῦν ἰδιαίτερη ἐπαρχία, μετὰ 16 κοινότητες.

Νοτιώτερα ἀπὸ τὰ Κύθηρα, πρὸς τὴν Κρήτην, βρίσκεται τὸ νησί Ἀντικύθηρα, ἡ ἀρχαία Αἰγίλις. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἀντικυθήρων εἶναι μόλις 200 συνολικά. Ἐκεῖ εὐρέθη τὸ 1901, κάτω στὸ βυθὸ τῆς θαλάσσης, ἓνα ἀρχαῖο πλοῖο ναυαγισμένον μετὰ πλῆθος ἀρχαιοτήτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ περίφημος Ἔφηβος τῶν Ἀντικυθήρων, ποὺ στολίζει σήμερα τὸ Ἐθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν. Στὰ Ἀντικύθηρα, ὅπως καὶ στὰ Κύθηρα, ἀφθονοῦν θαυμάσια ψάρια, οἱ ἄστακοι καὶ ἄλλα, εἶναι δὲ ὀνομαστά καὶ τὰ δύο νησιά ἐπίσης καὶ γιὰ τὸ κυνήγι τῶν ὀρυκτιῶν, ποὺ περνοῦν ἀφθονὰ ἀπ' ἐκεῖ, τὸν Σεπτέμβριο μῆνα, ὅπως καὶ στὴ γειτονικὴ Μάνη.

Ἐλκῆθρα συρόμενα ἀπὸ σκύλους ἐπάνω στοὺς πάγους τῆς Ἀνταρκτικῆς.

Ἐὰν ἐπάνω στὴν ὑδρόγειο σφαῖρα παρατηρήσωμε τὴν κατανομὴ τῶν ἡπείρων καὶ τῶν ὠκεανῶν στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, θὰ διαπιστώσωμε ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ξηρᾶς εὐρίσκεται στὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ τῆς θάλασσης στὸ νότιον. Θὰ διαπιστώσωμε ἀκόμη ὅτι ἀντικρουστὰ ἀπὸ κάθε ἡπειρο, ἀπὸ τὴν ἀντίθετη πλευρὰ τῆς γῆς σφαίρας, στοὺς ἀντίποδες ὅπως λέμε μετὰ τὴν κοινὴν γεωγραφικὴν ἔκφρασι, εὐρίσκεται κάποιος ὠκεανὸς καὶ ἀντιστροφή.

Ἡ ἀντίθεσις αὕτη παρατηρεῖται καὶ στὶς δύο πολιτικὰς περιοχὰς τῆς γῆς. Ἐνῷ γύρω ἀπὸ τὸ βόρειον πόλον ἀπλώνεται ὁ βόρειος παγωμένος ὠκεανός, ἀπέραντη θάλασσα σκεπασμένη στὸ μεγαλύτερον μέρος της ἀπὸ συνεχὲς στρώμα πάγου, γύρω ἀπὸ τὸ νότιον πόλον ἐκτείνεται μιὰ μεγάλη ἡπειρος, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια εἶναι μιᾶμιση φορὰ ὅση ἡ ἐπιφάνεια τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἔκτη αὕτη ἡπειρος λέγεται Ἀνταρκτικὴ ἡπειρος ἢ ἀπλῶς Ἀνταρκτίς.

Ἡ περιοχὴ αὕτη εἶναι ἀπὸ τοὺς πῖδ ἀφιλόξενους τόπους ὅλης τῆς γῆς. Ἐλάχιστα φυτὰ, λίγα θρύα καὶ λειχήνες, κατορθώνουν νὰ φυτρώνουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴ τοῦ πολιτικοῦ κύκλου. Ὅσο γιὰ τὰ ζῷα, αὐτὰ σὲ μερικὰ μέρη παρουσιάζονται κάπως περισσότερα, ὅλα ὅμως εἶναι θαλάσσια, κυρίως φῶκες καὶ θαλάσσιοι ἐλέφαντες, ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα εἶδος πουλιῶν, τοὺς πηγουίνους, οἱ ὅποιοι, ὅμως, ὅπως εἶναι αὐτονόητο, μόνο στὴ θάλασσα ἀναζητοῦν καὶ βρίσκουν τὴν τροφή τους.

Ὅσο γιὰ τὸ κλίμα τῆς ἡπείρου αὐτῆς εἶναι ἀπὸ τὰ πῖδ τροχέια κλίματα ὅποιουδήποτε ἄλλου τόπου. Ἡ θερμοκρασία εὐρίσκεται σχεδὸν πάντοτε κάτω ἀπὸ τὸ μηδέν, ἡ ξηρὰ εἶναι σκεπασμένη ἀπὸ παχύτατο στρώμα πάγου, οἱ δὲ ἀνε-

Εἰς τὸ περιθώριον τῆς Γεωγραφίας

Ἡ ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

μοὶ φυσοῦν ἀπὸ τὴν κατεύθυνσι τοῦ πόλου μετὰ μεγάλη ὁρμή καὶ ὁλόκληρη ἡ ἡπειρος σαράνεται διαρκῶς ἀπὸ τρομακτικὰς χιονοθύελλας καὶ καταιγίδες.

Τὸ κλίμα ἐν τούτοις τῆς Ἀνταρκτικῆς δὲν ἦταν πάντοτε ἐκεῖνο ποὺ εἶναι σήμερα. Πρὶν ἀπὸ ἐκατομμύρια χρόνια ἐξοῦσαν ἐκεῖ ζῶα καὶ φυτὰ, ὅμοια μετὰ ἐκεῖνα ποὺ ζοῦν σήμερα στὶς εὐκρατές ζώνες τῆς γῆς, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ ἀπολιθώματα ζῶων καὶ φυτῶν, ποὺ ἀνεκαλύφθησαν σὲ πολλὰ σημεῖα τῆς Ἀνταρκτίδος.

Σήμερα ὅλη ἡ ἡπειρος σκεπάζεται ἀπὸ αἰώνιους πάγους καὶ μόνο οἱ ἀπότομες κορυφαὶ τῶν ὄρεων τῆς ἐξέχουν πάνω ἀπὸ τὸ ἀπέραντο κάσπερον σάβανο, ποὺ τὴν τυλίγει ἀπὸ παντοῦ. Ὅσο γιὰ τὴν ἐγκατάστασι ἀνθρώπων στὴν ἀφιλόξενη ἐκείνη περιοχὴ, οὔτε σκέψις μπορεῖ νὰ γίνηται. Εἶναι βέβαια ἀλήθεια ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἑκατὸ χρόνια πολλοὶ ἐπιστήμονες ἐξερεύνησαν τὴν Ἀνταρκτικὴν, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς τῶν ἐξερευνήσεων ἦταν καθαρὰ ἐπιστημονικὸς καὶ ἡ παραμονὴ τους ἐκεῖ προσωρινή. Μολονότι δὲ τὰ ταξίδια αὐτὰ ἦσαν ὠργανωμένα μετὰ μεγάλην προσοχὴν καὶ φροντίδα, ἀρκετοὶ ἐπλήρωσαν τὴν τόλμη τους μετὰ τὴ ζωὴ των.

Παρ' ὅλα αὐτὰ, κατὰ τὴν ἐφετινὴν χρονίαν καὶ ἰδίως αὕτη τὴν ἐποχὴν ποὺ στὸ νότιον ἡμισφαίριον εἶναι καλοκαίρι, ἐννέα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κράτη τοῦ κόσμου ἐστειλαν στὴν Ἀνταρκτίδα ἐξερευνητικὰς ἀποστολὰς καὶ διέθεσαν τεράστια κεφάλαια, σπουδαίους ἐπιστήμονες καὶ ἀφθονὰ μέσα γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀποστολῶν αὐτῶν. Γιὰ ποῖον σκοπὸ γίνονται αὐτὰ;

Οἱ ἀποστολὰς αὐτὰς ἔχουν δύο σκοπούς. Ὁ ἓνας εἶναι ὁ ἐπιστημονικός. Οἱ εἰδικοί ἐπιστήμονες, ποὺ ἔλαβαν μέρος σ' αὐτὰς, θὰ μελετήσουν τὴ θερμοκρασίαν τῆς ἡπείρου, τὴ δύναμι καὶ τὴ διεύθυνσι τῶν ἀνέμων, τὸ πολιτικὸν σέλας, τὸ μαγνητισμὸν τῆς γῆς καὶ τὰ ηλεκτρικὰ φαινόμενα τῆς ἀτμοσφαιρῆς, μόνον καὶ μόνο γιὰ νὰ αὐξήσουν τὴν

σχετικὰς γνώσεις μας καὶ νὰ βοηθήσουν τὴν πρόοδον τῆς Ἑπιστήμης.

Ὁ ἄλλος σκοπὸς εἶναι καθαρὰ οἰκονομικός. Στὴν Ἀνταρκτικὴν ἀνεκαλύφθησαν γαιάνθρακες, ποὺ τόσο εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν βιομηχανίαν, ἰδίως ὅσο ἐξαντλοῦνται τὰ κοιτάσματα ἄλλων περιοχῶν τῆς γῆς. Ἀλλὰ καὶ διάφορα μέταλλα, ἰδίως οὐράνιον, εὐρέθησαν ἐκεῖ, οἱ δὲ ἐπιστήμονες θὰ μελετήσουν, ἐάν καὶ μετὰ ποῖον τρόπον θὰ μπορέσῃ νὰ τὰ ἐκμεταλλεῖται ὁ ἄνθρωπος.

Ἡ μεγαλύτερη ὅμως σημασία τῆς Ἀνταρκτικῆς, μὰς λένε οἱ εἰδικοί, εἶναι ὅτι μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἓνα ἀπέραντο καὶ ἀδόπανο φυγεῖο γιὰ τὴν ἀποθήκευσιν καὶ διατήρησιν τροφίμων. Ὑπάρχουν χρονιές, μὰς λένε, ποὺ ἡ παγκόσμια παραγωγή τροφίμων εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῶν κατοίκων τῆς γῆς. Τὰ πλεονάσματα τότε μένουσιν ἀπούλητα καὶ καταστρέφονται, ἐνῷ οἱ παραγωγοὶ ζημιώνονται. Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν στὰ χρόνια τῆς εὐφορίας, τὰ πλεονάσματα νὰ ἀποθηκευθοῦν στὴν Ἀνταρκτικὴν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ μεταφέρονται ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη, στὰ χρόνια τῆς ἀφωρίας. Κίνδυνος νὰ χαλάσῃ δὲν ὑπάρχει διότι, λόγω τῆς χαμηλῆς θερμοκρασίας, ἡ μούχλα, ἡ σκουριά, ἀκόμη καὶ ἡ ὑπάρξι μικροβίων στὴν Ἀνταρκτικὴν εἶναι τελείως ἀγνωστα. Ἐνα κομμάτι κρέας, ἀφημένο ἐκεῖ ἀπὸ κάποιον ἀποστολὴν, εὐρέθηκε ἀπὸ κάποιον ἄλλον ὕστερα ἀπὸ 37 χρόνια. Καὶ ὅμως ἦσαν φρεσκότατα, ἐκεῖνοι δὲ ποὺ τὸ βρῆκαν τὸ ἔφαγαν μετὰ μεγάλη ὄρεξιν.

Οἱ ἐφετινὲς ἀποστολὰς, γιὰ νὰ (Συνέχεια εἰς τὴν σελ. 10)

Μιὰ ομάδα πηγουίνων καθὼς προχωροῦν πρὸς τὴ θάλασσαν. Τὰ πουλὶα αὐτὰ πλησιάζουν περὶ ἕνα καὶ ἀφοδὰ τοὺς ἐξερευνητὰς ποὺ συνοδεύουν.

Ο άνθραξ! Το πιο σημαντικό υλικό σώμα επάνω στη Γη, διότι άνθραξ θα πη ζωή. Όλες οι ζωϊκές ύλες, όλα τα μέρη, από τα οποία αποτελείται ένα ζώο ή ένα φυτό, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά ενώσεις διαφόρων υλικών με άνθρακα.

Έτσι οι διάφορες ενώσεις του άνθρακος με υδρογόνο μάς δίνουν μια μεγάλη ομάδα ουσιών, που λέγονται υδρογονάνθρακες. Υδρογονάνθρακες είναι το λάδι, το βούτυρο, το γάλα, το τυρί, με μια λέξη, όλα τα λίπη ζωϊκά και φυτικά. Οι διάφορες πάλιν, ενώσεις του άνθρακος με νερό, μάς δίνουν μια δεύτερη μεγάλη ομάδα ουσιών, που λέγονται υδατάνθρακες. Υδατάνθρακες είναι: η ζάχαρη, το σταφυλόζαχαρο, το άμυλο, ή κυτταρίνη.

Η ζάχαρη και το σταφυλόζαχαρο είναι ουσίες, που όλοι σας, βέβαια, τις γνωρίζετε. Και το άμυλο και την κυτταρίνη τα γνωρίζετε επίσης, μόνο που δεν τα ξέρετε με αυτά τους τα ονόματα. Άς τα εξηγήσωμε, λοιπόν. Το άμυλο, είναι το κυριώτερο συστατικό, από το όποιον αποτελούνται διάφορα φυτικά προϊόντα, όπως το σιτάρι, το ρύζι, ο αραβόσιτος, ή πατάτα, τα όσπρια κ.λ.π. Όποτε το ψωμί, τα μακαρόνια, το πειλάφι, ή φασολάδα είναι άμυλωδεις τροφές, δηλ. ενώσεις του άνθρακος με νερό. Η κυτταρίνη, πάλιν, είναι το κυριώτερο συστατικό του ξύλου και των κλωστικών ινών, που μάς δίνουν πολλά φυτά, όπως το βαμβάκι, το λινάρι, το κανάβι, το σπάρτο κ.ά. Όλα, λοιπόν, τα είδη, που κατασκευάζονται από ξύλο ή από κλωστικές ίνες, είναι προϊόντα των ενώσεων του άνθρακος με νερό.

Ενώσεις, επίσης, του άνθρακος, με υδρογόνο και με οξυγόνο είναι το οινόπνευμα και όλα τα προϊόντα του, δηλ. αυτά, που ονομάζουμε οινοπνευματώδη ποτά, όπως το κρασί, ή μπύρα, το ξύδι, τα διάφορα λικέρ κ.λ.π.

Τέλος, χωρίς τον άνθρακα δεν θα είχαμε ούτε φρούτα, ούτε καρπούς, ούτε κρέατα, ούτε καμιά φυτική ή ζωϊκή τροφή. Γι' αυτό, λέμε, ότι

ο άνθραξ είναι βασικό συστατικό όλων των οργανικών ουσιών και βρίσκεται σε κάθε οργανική ύλη.

Κανένα άλλο στοιχείο δεν παίρνει τόσο μεγάλη συμμετοχή στο σχηματισμό των οργανικών ουσιών, όσο ο άνθραξ.

Άλλα τί είναι τέλος πάντων, αυτό το υλικό, ο άνθραξ, που είναι τόσο βαρυσήμαντο, για τη ζωή;

Το στοιχείον "Ανθραξ". Ο άνθραξ είναι ένα απλό σώμα, ή, όπως λέμε στη φυσική, ένα στοιχείον, που παρουσιάζεται επάνω στη Γη με δυο κυρίως μορφές. Άς θυμηθούμε τι είπαμε στο άρθρο μας για τα Όρυκτα και για τους Κρυστάλλους. Ο καθάρς "Ανθραξ

Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

ΔΙΑΜΑΝΤΙ ΚΑΙ ΜΠΡΙΓΙΑΝΤΙ

Λέει το αδόουλετο διαμάντι στο άσπερόχρωμο μπριγιάντι: Μας έγέννησε μια μάνα πρώτος σου είμαι εγώ αδερφός. Κι όμως μαύρη, κοσμοπλάνα μοίρα μ' έφερε στο φώς, να θαυμάζουνε όλοι εσένα και κανείς, κανείς έμένα! Έτσι ο κόσμος είναι τούτος, ό,τι λάμπει να θαυμάζει και κρυφό όποιον έχει πλούτος μήτε καν να τον κοιτάζει.

σχηματίζει κρυστάλλους κατά δύο συστήματα. Όταν οι κρύσταλλοι του σχηματίζονται κατά το κυβικό σύστημα, έχουμε το γνωστό μας Διαμάντι. Όταν σχηματίζονται κατά το έξαγωνικό σύστημα έχουμε ένα υλικό, που λέγεται Γραφίτης. Διαμάντι και Γραφίτης είναι ένα και το αυτό, χημικώς, σώμα διαφέρουν μόνο κατά το σύστημα κρυσταλλώσεως. Και όμως, πόσο διαφορετικά είναι τα δύο αυτά σώματα μεταξύ τους! Το Διαμάντι είναι το πιο σκληρό όρυκτο, ανάμεσα σε όλα τα άλλα και γι' αυτό τα χαράκνει όλα. Ο Γραφίτης είναι πολύ μαλακό σώμα, πού, όταν το σύρουμε επάνω στο χαρτί, αφήνει πίσω του, μέρος από τα μόριά του. Γι' αυτό κατασκευάζουμε από Γραφίτη τα γνωστά μας μολύβια, με τα όποια γράφομε. Τί θα πη, «γράφουμε»; Θα πη, ότι αναγκάζουμε με

άπλη πίεση τον γραφίτη να αφήνει τα μόριά του επάνω στο χαρτί.

Αυτό, λοιπόν, είναι το στοιχείο "Ανθραξ".

Έκτος, όμως, από τα δύο αυτά είδη άνθρακος, έχουμε και αυτό που λέμε ορυκτό άνθρακα, δηλ. τον άνθρακα, που προέρχεται από οργανικές ουσίες. Αυτός, πάλι, είναι δυο ειδών. Ο φυσικός άνθραξ, που λέγεται γαιάνθραξ ή πετροκάρβουνο και χρησιμοποιείται στις μηχανές, που έχουν τα θαπύρια, τα τράινα και τα έργοστάσια και ο τεχνητός άνθραξ, που λέγεται ξυλάνθραξ ή ξυλοκάρβουνο, με τον όποιο μαγειρεύουμε.

Η ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

(Συνέχεια από την σελ. 9)

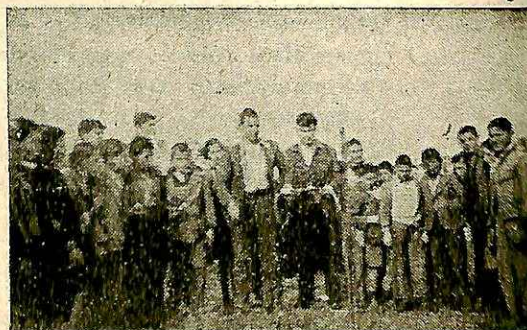
πραγματοποιήσουν τους σκοπούς των, θα εγκαταστήσουν σε διάφορα σημεία της ήπειρου σταθμούς για μετεωρολογικές και έπιστημονικές παρατηρήσεις. Ακόμη και στο σημείο του νοτίου πόλου θα προσπαθήσουν να εγκαταστήσουν ένα τέτοιο σταθμό, αν ή προσπάθεια αυτή δεν αποδειχθή ανώτερη από τις δυνατόεις και τα μέσα του σημερινού ανθρώπου.

Οι έπιστήμονες είναι πεπεισμένοι, ότι οι μελέτες των αυτές θα προσφέρουν μεγάλες υπηρεσίες στην Έπιστήμη και στην Άνθρωπότητα, ή όποια όλες τις προόδους, που έχει κάνει μέχρι σήμερα, τις χρεωστεί στους ανθρώπους, οι όποιοι άψηφώντας κάθε κίνδυνο, κάθε κακουχία, ακόμα και το θάνατο, αγωνίζονται να προσφέρουν ό,τι μπορούν στους συνανθρώπους των.

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

ΟΙ ΕΣΝ. του δημ. Σχολ. Μάνδρας Εάθης ψεκάζουν τα δένδρα.

Juniors of Elem. School Mandra Xanthé sprinkling the trees.

Το παραμύθι μας

Ο ΦΤΕΡΟΠΟΔΑΡΟΣ

Ο κύρ Φτεροπόδαρος ήταν ο λαγός, που κατοικούσε σ' ένα δασάκι μακριά από την πολιτεία. Είχε σαν όλους τους λαγούς μεγάλα αυτιά, μεγάλα τα πίσω πόδια και μικρά τα μπροστινά, κι ένα μουστάκι πεταχτό και σκληρό σαν πινέλο σοβατζή. Είχε όμως και κάτι άλλο, που δεν τήχουν όλοι οι λαγοί. Είχε μια καρδιά γεμάτη καλωσύνη. Κανένα από τα ζώα, που ζούσαν στο δασάκι, δεν άφησε ποτέ παραπονέμένο. Όλα τα βοηθούσε σε ώρα ανάγκης, όλα τα είχε φιλοξενήσει στη φωλιά του πότε για τον ένα και πότε για τον άλλο λόγο, και σ' όλα έκανε κάθε λιγοτραπέζια με όλων των ειδών τα καλά, χωρίς να λογαριαζή, αν αύριο θάβρισκε να φάη.

Γι' αυτό και όλα τα ζώα, όπως ήταν φυσικό, του καναν χίλια κοπλιμένα μόλις τον έβλεπαν και τον χαιρετούσαν με μεγάλη προθυμία.

—Τί κάνεις; φίλε μου κύρ Φτεροπόδαρε; Μέρες έχω να σε δω και ανησυχούσα, του έλεγε το ένα.

—Ό,τι σκεπτόμουν να περάσω από το άρχοντικο σου, αγαπητέ μου, να δω τί γίνεσαι. Του έλεγε το άλλο.

Και ο κύρ Φτεροπόδαρος ζούσε εύτυχισμένος με τα καλά λόγια των φίλων του.

Μα για κακή του τύχη, κάποια μέρα, που βρισκόταν πολύ μακριά από τη φωλιά του, άκούει ξάφνου τουφεκίες. Σηκώθηκε ή τρήχα του από τον πολύ του τρόμο.

Έννοείται ότι δεν δυσκολεύτηκε καθόλου να καταλάβει πώς είχαν μπη στο δάσος κυνηγοί. Αυτό γινόταν αρκετά συχνά, μα πρώτη φορά έτυχε ν' άκούση κυνηγούς και να βρίσκεται τόσο μακριά απ' τη φωλιά του.

Και τώρα;... Άλλος τρόπος σωτηρίας δεν υπήρχε, παρά να πάη να ζητήσει καταφύγιο στη φωλιά κανενός φίλου του.

—Να τί θα πη νάχη κανείς πολλούς φίλους, συλλογίστηκε. Έδώ κοντά κάθονται τουλάχιστον πέντ' έξη. Έμπρός λοιπόν. Άς πάω στο σπίτι του Χοίρου.

Και καθώς οι τουφεκίες άκούονταν τώρα πιο κοντά, πήρε ένα τέτοιο δρόμο, που έλεγες πώς πετούσε ο κύρ Φτεροπόδαρος.

Σ' ένα λεπτό ήταν εκεί.

—Σώσε με του λέει, μόλις εκείνος του άνοιξε. Κυνηγοί ζυγώνουν και είμαι πολύ μακριά απ' το σπίτι μου. Μπορείς να με φιλοξενήσης έσύ;

—Να σε φιλοξενήσω είπες φίλε μου; Καλά, αλλά πού.

—Έδώ στο σπίτι σου, που άλλου.

Δεν είμαι ο φίλος σου ο Φτεροπόδαρος; Ξεχνάς που έγω σ' έβαλα τόσες φορές στο σπίτι μου για να

σε σώσω;

—Καθόλου, καθόλου δεν το ξεχνώ, πολυαγαπημένε μου.

Τα θυμάμαι κι από τότε σ' έχω μέσα στην καρδιά μου.

Άλλά νά, δεν έχω τόπο.

Είναι τόσα τα παιδιά μου...

—Ω, συμφορά μου, λέει ο καυμένος ο Φτεροπόδαρος. Ξέχασα πώς είσαι πολύτεκνος. Άλλά νά. Τώρα ζυγώσανε πολύ οι τουφεκίες. Χώσε με όπου θέλεις. Άς είναι και στο πλυσταριό.

—Πλυσταριό;! Τέτοιο περιττό πράμα δεν είχα ποτέ στο σπίτι μου, είπες ο μπαρμπα—Γουρούνης, σκουπίζοντας τη μύτη του με το χέρι.

—Άς μείνω και κάτω από ένα κρεβάτι.

—Ά, πρώτη φορά θα μείνης σπίτι μου, και να σε βάλω κάτω απ' το κρεβάτι; Άδύνατο. Έγώ τους φίλους μου έννοώ να τους περιποιηθώ όπως πρέπει. Άλλ' άμα δεν μπορώ....

—Τους κλείνεις την πόρτα έ; Ξεφώνησε ο λαγός. Κι' έφυγε τρεχάλα, χωρίς να του πη ούτε λέξη παρπάνω, γιατί ο κίνδυνος πλησίαζε.

Σε λίγο ο κύρ Φτεροπόδαρος χτυπούσε στην πόρτα του Παγωνιού.

—Ω, καλώς το φίλο μου τον κύρ Φτεροπόδαρο, είπες ή κυρά Παγώνα άνοίγοντας την πόρτα.

—Κυνηγοί είναι στο δασάκι μας, κι είμαι μακριά απ' το σπίτι μου, λέει ο λαγός λαχανιασμένος. Ήρθα λοιπόν να μείνω έδω, για να σωθώ.

—Ευχαρίστως, φίλε μου, αλλά... σαν πόσο θα μείνης;

—Έ, μερικές ώρες. Ωσπου να φύγουν.

—Κι' αν μείνουν μερικές μέρες;

—Τότε... θα μείνω μερικές μέρες. Δεν πιστεύω να σου είμαι βάρος.

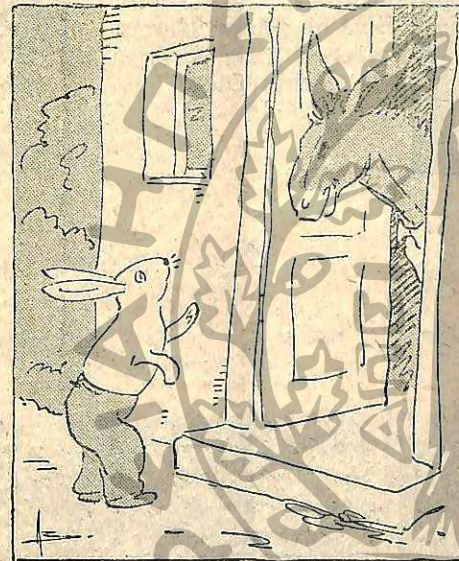
—Καθόλου, καθόλου. Τί λόγια είν' αυτά, αγαπητέ μου;! Μόνο που... είναι κομμάτι δύσκολο, ξέρεις, αυτό που μου ζητάς, γιατί....

—Μα ξέχασες, κυρά Παγώνα μου πώς έγω σ' έχω φιλοξενήσει τόσες φορές; Ξέχασες πού...

—Τίποτα δεν ξέχασα, κύρ Φτεροποδαράκια μου, ξεχνιούνται τέτοιες καλωσύνες.

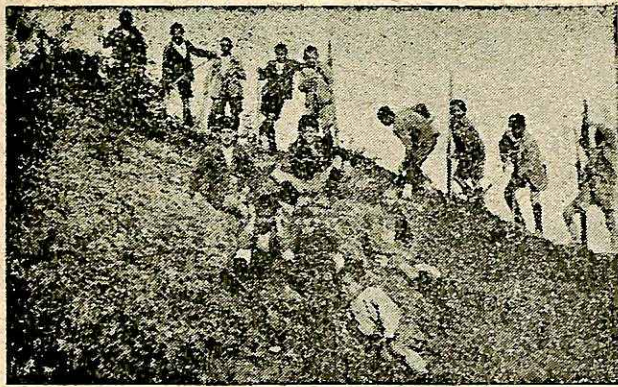
Τίς θυμάμαι κι από τότε σ' έχω μέσα στην καρδιά μου. Μα μπορεί, δώ μέσα αν μείνης, να λερώσης τα φτερά μου.

—Άλλη φορά της τα ψέλνω, είπες μέσα του ο λαγού— (Συνέχεια εις σελ. 18)

... το σπίτιάκι ήταν του γαϊδάρου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΕΣΝ

ΕΣΝ μαθηταί τοῦ δημ. Σχολ. Μερσίνης Γρεβενῶν φυτεύουν δένδρα.

Juniors of Elem. School Mersina, Grevena planting trees.

ΕΣΝ μαθηταί Γ'. Δημ. Σχολ. Βερροίας με δώρα διὰ τοὺς πτωχοὺς.

Juniors of 3rd Elem. School Verroea with gifts for the poor.

ΕΣΝ μαθηταί τοῦ δημ. Σχολ. Ἀσπροχώματος προσέφεραν δώρα εἰς ἀπὸρους συμμαθητάς.

Juniors of Elem. School Asprochoma offered gifts to poor comrades.

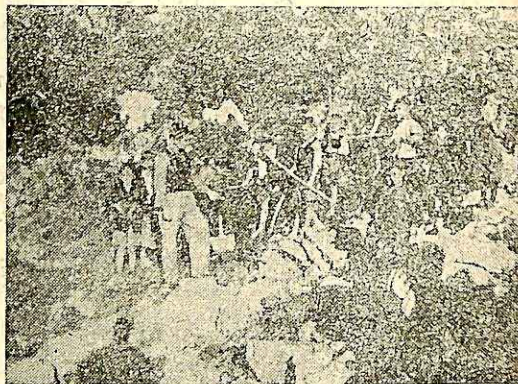
ΕΣΝ μαθηταί τοῦ δημ. Σχολ. Ραδιάς, Αἰγίου εἰς τὸν Σχολικὸν κήπον.

Juniors of Elem. School Rhodia in their school garden.

ΕΣΝ τοῦ Βενετοκλείου Ρόδου συναρμολογοῦν τὸ ἀμαξάκι τοῦ ἀναπήρου Ἑμ. Γιαννίκου, δωρεὰ τοῦ Ε.Ε.Σ.

Juniors of Venetocleion School Rhodes adjusting an invalid's vehicle, donation of G. R. C.

Ε.Σ.Ν. μαθηταί τοῦ Δημ. Σχολ. Πέντε Ἐκκλησιῶν Παραμυθίας διευρύνουν κοινοτικὴν ὁδόν.

Juniors of Elem. School Pente Eklission Epirus enlarging the village road.

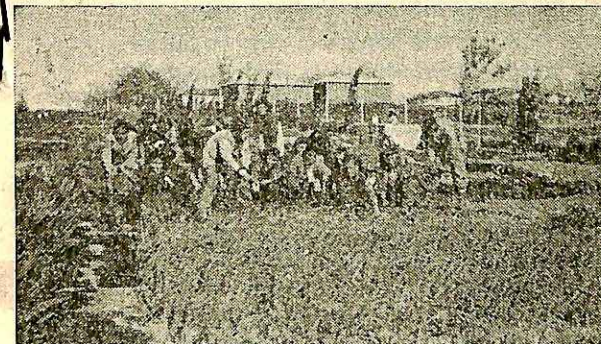
ΕΣΝ μαθηταί καὶ μαθήτριά τοῦ 1ου δημοτικοῦ Σχολείου Κώ εἰς τὸν Σχολικὸν Κήπον.

Juniors of 1st Elem. School Ko in their school garden.

Ε.Σ.Ν. μαθηταί τοῦ Δημ. Σχολ. Ἀγ. Πνεύματος Σερρῶν ἐπεσκέφθησαν καὶ ἐψυχαγώγησαν τοὺς στρατιώτας τοῦ ἀκριτικοῦ φυλακίου Κούλας.

Juniors of Elem. School Ag. Pneuma Serrhes visited and recreated the soldiers at the frontiers.

ΕΣΝ μαθηταί Δημ. Σχολ. Π. Ἀγιονερίου εἰς τὸν Σχολικὸν κήπον.

Juniors of Elem. School P. Aghioneri in their school garden.

ΕΣΝ μαθηταί δημ. Σχολείου Ἀγίας Φωτεινῆς Ἑδέσσης εἰς τὸν Σχολικὸν κήπον.

Juniors of Elem. School St. Photini, Edessa in their school garden.

ΕΣΝ δημ. Σχολ. Μενιδίου Ἀγρινίου εἰς τὸν Σχολικὸν κήπον.

Juniors of Elem. School Menidi Agrinion in their school garden.

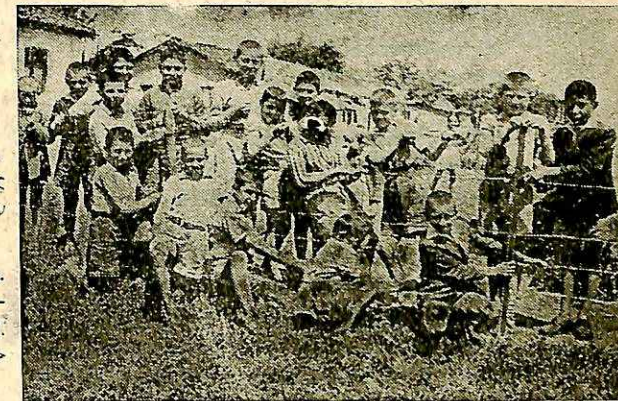
ΕΣΝ μαθήτριά τοῦ δημ. Σχολ. «Μαρία Κρίκου» εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον Βούλας.

Juniors of private School «M. Crikou» at the G.R.C. Asclepion in Voula.

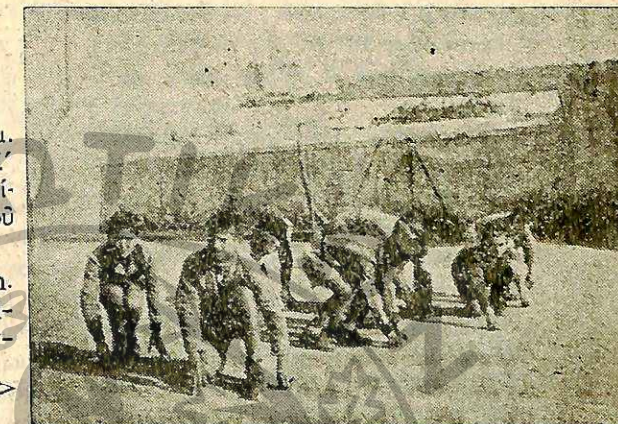
ΕΣΝ μαθηταί Β'. δημ. Σχολείου Ὀρεστιάδας περιφράσσουν τὴν αὐλὴν τοῦ Σχολείου.

Juniors of 2nd Elem. School Orestias fencing the school yard.

ΕΣΝ μαθηταί 3ου Δημ. Σχολείου Δάφνης Ἐ. Περιφ. Ἀθηνῶν καθαρίζουν τὴν αὐλὴν τοῦ Σχολείου.

Juniors of 3rd Elem. School Daphni, Attica cleaning the playground.

Ο ύπνος είναι λειτουργία άπα-
ραίτητος για τόν οργανισμό όσο και
ή διατροφή και ή αναπνοή. Με τόν
ύπνο τó σώμα αναλαμβάνει νέες δυ-
νάμεις.

Ο ύπνος ξαναοιανώνει, δίνει ύ-
γεία και μακροζωία.

Ο ύπνος λέγει ό ποιητής Θεο-
ράντες είναι «μανδύας, που σκεπά-
ζει τόν άνθρωπο, κρέας για εκείνον,
που πεινά, ποτό για εκείνον, που
διψά, ζεστή για εκείνον, που κρυώ-
νει και δροσιά για εκείνον, που
ζεσταίνεται. Είναι ένα νόμισμα, μί-
τò όποϊόν αγοράζονται φθηνά όλοι
οί χαρές του κόσμου. Είναι μιá ίσο-
πέδωσις του Βασιληά με τó βοσκο,
του τρελλού με τόν σοφό».

Αποφεύγετε, όσο
μπορείτε τά ξενύχτια.
Τίποτε δέν έπιταχύνει τη φθορά του
σώματος όσο ή έλλειψις άρκετου ύ-
πνου.

Ο ύπνος, πριν από τά μεσάνυ-
κτα είναι περισσότερο ώφέλιμος.
Μιά ώρα ύπνου πριν από τά μεσάνυ-
κτα ή με άπόλυτη ήσυχία άξίζει
όσο δυò ώρες ύπνος μετά τά με-
σανυκτα ή με θόρυβο.

Για να μπορούμε να βρούμε
εύκολα τόν ύπνο μας πρέπει να διώ-
χνουμε από τó μυαλό μας τίς σκέ-
ψεις που μάς στενοχωρούν, άλλωώς
ό ύπνος δέν θα έλθη και άν έλθη θα
είναι ταραγμένος.

«Τò να κοιμάται κανείς σημαίνει
γενική άδιαφορία. «Κοιμώμεθα ανα-
λόγως του μέτρου της άδιαφορίας
μας» λέγει ό Μπέργκσον. Ο άνθρω-
πος που έχει ισχυρή θέλησι κατορ-
θώνει να σταματά τίς σκέψεις του
και έτσι κοιμάται, όταν θέλη και ό-
σο θέλει. Ο άνθρωπος αυτός άσφα-
λώς είναι τó ευτυχέστερο πλάσμα
του κόσμου.

Αϋπνία φέρει ή πνευματική υπερ-
κόπωσις, ή κατάχρησις καφέ ή κα-
πνού καθώς και οι έμμενες ιδέες.

Για να καταπολεμηθ ή αϋπνία
πριν γίνη ή χρήσις ύπνωτικών, τά ό

ποία γίνονται επικίνδυνα, όταν
παίρνωνται συχνά και σε μεγάλη
δόσι, ή μπορεί να δοκιμασθ ή ένα
άπό τά έπόμενα μέσα. Τελεία χαλά-
ρωσις των μυών του σώματος και
συγκέντρωσις της προσοχής στα
βλέφαρα ή στο έπάνω μέρος των
βολβών των ματιών.

Επίσης ζεστά ποδόλουτρα ή ζε-
στά έπιθέματα στα πόδια, έντριβαι
ποδιών με οινόπνευμα, μικροί σινα-
πισμοί στην έσωτερική κοιλότητα
της άρθρώσεως του άστραγάλου και
έκτός από τó τίλιο και τó χαμομήλι,
τά άνθη πορτοκαλιάς, τó ζεστό γά-
λα με μέλι, τó μήλο, ή ζάχαρη κα-
ραμέλλα βοηθούν εις τó να έλθη
γρηγορώτερα ό ύπνος.

(Απόσπασμα από τó βιβλίο «Γύρω από
την ύγεία και μακροζωία» του Ιατρού
Κ. Ι. Βεγκλίδη)

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ

(Συνέχεια από τó προηγούμενο)

Εις την περίπτωση ήλεκτροπλη-
ξίας μέσα εις τó λουτρό, τó καλύ-
τερο, που έχετε να κάνετε, είναι
να κλείσετε τόν διακόπτην και να
καλέσετε την 'Ηλεκτρική 'Εταιρεία.
Είναι πολύ επικίνδυνο να προσ-
παθήσετε μόνοι σας να διασώσετε
τò θύμα μέσα εις τó λουτρό, διότι
έκει εύρίσκονται πάρα πολλά προσ-
γεωμένα αντικείμενα, τó πάτωμα
είναι συνήθως βρεγμένο και θα είναι
ίσως δύσκολο να μετακινήσετε τó
θύμα χωρίς να τó έγγίσετε άπ' εύ-
θείας και μάλιστα, όταν εύρίσκεται
μέσα εις τόν λουτρό.

Εις περίπτωση ήλεκτροπληξίας
εις τó ύπαιθρον ή διάσωσις του κιν-
δυνεύοντος παρουσιάζει επίσης πο-
λύ μεγάλο κίνδυνο. Καλέσατε άμέ-
σως την ήλεκτρική έταιρεία, την
άστυνομία ή την πυροσβεστική ύπη-
ρεσία. "Αν όμως αναγκασθ ήτε να
προσφέρετε μόνοι σας βοήθεια, χρη-
σιμοποιήσατε ένα μακρύ στεγνό
κλαδί, έχοντας ύπ' όψιν ότι τά πε-
ρισσότερα κλαδιά δέν είναι στεγνά
παρ' όλον ότι φαίνονται τέτοια και
προσπαθήσατε ν' απομακρύνετε τó
σύρμα από τó θύμα.

Είτε εις τó σπίτι, είτε εις τó ύ-
παιθρον, άφού ή έπαφή του σύρμα-
τος διακοπή, κάνετε άμέσως τεχνητή
αναπνοή εις τó θύμα, άν δέν φαίνε-
ται ν' αναπνέη μόνο του.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΚΛΕΙ- ΣΤΟΝ ΧΩΡΟΝ ΑΠΟ ΜΟΝΟΞΕΙ- ΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΟΣ

Τò πρώτο πράγμα, που πρέπει
να κάνετε, είναι να ανοίξετε άμέσως
πόρτες και παράθυρα για να καθα-
ρισθ ή με τόν έξω άέρα ή μολυσμένη
ατμόσφαιρα. Άλλοιώς θα έκτεθη-
τε και σεις εις κίνδυνον, αναπνέ-
οντες τόν δηλητηριασμένον άέρα
του δωματίου.

Ημπορεί επίσης να υπάρξη και
κίνδυνος έκρήξεως (άεριόφως). Γι
αυτό κατά τó διάστημα, που άε-
ρίζεται τó δωμάτιο, πρέπει να
στέκεσθε σε κάποια άπόστασι άπ'
αυτό. Βέβαια αυτό σημαίνει χρονο-
τριβή, αλλά είναι ό μόνος τρόπος,
που θα σάς έξασφαλίση έντελώς.

Κατόπιν μεταφέρετε τó θύμα σε
δωμάτιο με καθαρό άέρα και ποτέ
έξω από τó σπίτι, όταν ιδίως κά-
νη κρύο.

Αρχίσατε άμέσως τεχνητή ανα-
πνοή, εάν ή αναπνοή του θύματος
έχη σταματήσει.

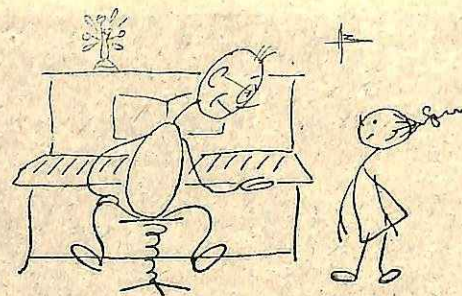
(Απόσπασμα από τόν πρακτικό ό-
δηγό Α' Βοηθειών).

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Α' ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Πωλείται εις τά Γραφεία
μας ό Πρακτικός 'Οδηγός
Α' Βοηθειών αντί δρχ. 7.50.
Διά τας έπαρχίας επί πλέον
δραχμαί 2,50 δια ταχ)κά.

—"Άσε με ήσυχο τώρα, παιδί
μου, γιατί πρέπει να τονίσω κάτι
σίχους.

—Μπά; Και τί τόνο θα τούς βά-
λης παππού; όξεϊα ή περισπωμένη;
(υπό Α. Β.)

ΓΛ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Όπως οι ποταμοί, ή αύγή και
ό ήλιος, ή σελήνη, τά ούράνια σώ-
ματα, έτσι και οι άνεμοι έθεωρούν-
το σαν θεοί από τούς αρχαίους Έλ-
ληνας. Τò έλαφρό και γλυκό φύση-
μα του ανέμου μέσα από τά φύλλα
των δέντρων και τά κλαδιά του δά-
σους, ή άπαλή ανοιξιιάτικη αύρα,
τò θαλασπινό καλοκαιρινό άεράκι,
που δροσίζει και ζωογονεί τά πάντα
με την πνοή του, ήταν για τούς άρ-
χαίους "Ελληνες, τά χάδια ενός ά-
γαθού, ήρεμου θεού, που αγαπούσε
τούς ανθρώπους. Τò τρομερό πάλι
φύσημα, που ξεριζώνει όλόκληρα
δέντρα και σαράννει τά πάντα στο
πέραςμά του, που καταστρέφει τη
ζωή στη στεριά και φέρει φοβερή
τρικυμία στη θάλασσα, τó μούγ-
κρισμα της καταιγίδος και ή θύελλα
των κεραυνών, έπίστευαν οι αρχαίοι
πώς ήταν τó ώργισμένο ξέσπασμα
κάποιου άλλου θεού, που ζητούσε να
φέρη τη συμφορά στους ανθρώπους.

Γι' αυτό στην αρχαία Έλληνική
μυθολογία οι άνεμοι ήταν δύο ειδών:
άπό τη μιá μεριά οι τερατόμορφες
προσωποποιήσεις των φαινομένων
της καταιγίδος και από την άλλη οι
ανθρωπόμορφες προσωποποιήσεις
των ευεργετικών άνέμων. Οι πρώτοι
ήταν αχαλίνωτες δυνάμεις της φύσε-
ως, που προκαλούσαν τόν τρόμο
στους ανθρώπους, οι δεύτεροι ήταν
θεότητες ήρεμες, ευεργετικές, που
χάριζαν τη δροσιά στην Έλληνική
φύσι. Στους άνέμους της πρώτης
μορφής ανήκαν ό Τυφάων ή Τυφωεύς,
ή Έχιόνα, ή Χίμαιρα και οι "Αρ-
πυιες, στους άνέμους της δεύτερης
μορφής ό Βορέας, ό Νότος, ό Εύρος
και ό Ζέφυρος.

Ο Τυφάων ή Τυφωεύς,
φοβερό, βίαιο και αχαλίνωτο τέρας,
ήταν ή τερατώδης προσωποποίησης
της σφοδρότητας της καταιγίδος.

Από τόν Τυφωέα προέρχονταν οι
άνεμοι με τίς υγρές αναπνοές, που
τούς έδαζε να πολεμούν με τούς

ευεργετικούς άνέμους.

Παιδιά του ήταν οι καταιγίδες, οι
σίφωνες και οι στρόβιλοι του άνε-
μου, που τά χτυπήματά τους μάταια
προσπαθούσαν ν' αποφύγουν οι ναυ-
τικοί.

Γυναίκα του Τυφωεύς ήταν ή
"Εχιόνα, τέρας και αυτή, που
συνώδεε τόν καταστροφικό άνεμο
στις καταιγίδες, μεταμορφωμένη σε

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Να είσαι μέτριος στην τρο-
φή σου.

Να έχεις τακτικές ώρες φα-
γητού.

Να μη τρώς διαστικά και να
μασσάς καλά.

Να γυμνάζεσαι για να δυνα-
μώνης τó κορμί σου και για
να διευκολύνης τη χώνεψι.

Και άν ποτέ άρρωστησης από
τò φαγητό, δίαίτα και ανά-
παυσι.

(Από τόν Γεροστάθη)

μαύρο βαρύ σύννεφο, που έμοιαζε
με σκοτεινόχρωμο φίδι.

Θεότης της καταιγίδος ήταν ακό-
μα και ή Χίμαιρα, που τó
κεφάλι της και τó έπάνω μέρος του
σώματός της είχε μορφή λέοντος, τó
κάτω μέρος δράκοντος και τó μέσον
σίγός. Τη Χίμαιρα, που ήταν ένα
άπό τά πιό καταστροφικά τέρατα
του αρχαίου κόσμου, την σκότωσε
άργότερα ό ξαυθός ήρωας Βελλερο-
φόντης έπάνω στον φτερωτό του Πή-
γασο.

Κόρες του Τυφωεύς, ήταν και οι
"Αρπυιες, τά όρμητικά πνεύ-
ματα της τρικυμίας της θαλάσσης.
Ήταν οι δαίμονες της τρομερής θύ-
ελλας, που πέφτει κυρίως στο πέλα-
γος. Συμπαρέσυραν και κατέστρε-
φαν τά πάντα με την μανιασμένη
πνοή τους κι άρπαζαν τούς ναυτι-

κούς, όταν τούς συναντούσαν στη θά-
λασσα. Έπειδή μάλιστα κανένας δέν
έγλύτωνα από τά νύχια τους, σαν
έξαπέλυσαν τη φοβερή τρικυμία
τους, τίς έθεωρούσαν και θεότητες
του θανάτου. Ήταν τά πιό άποκρου-
στικά και άποτρόπαια τέρατα της
αρχαιότητας. Είχαν την μορφή άρ-
πακτικών πουλιών μ' ανθρώπινο κε-
φάλι κι ήταν ώπλισμένες με μακριά,
σουφλερά νύχια, προωρισμένα ν' άρ-
πάζουν την τροφή τους. Όρμούσαν
πάνω στη γή σαν γεράκια, με τη
γριγγαράδα του ανέμου και τόν φο-
βερό κρότο του κεραυνού, που τόν
δημιουργούσαν με τó χτύπημα των
μεγάλων φτερών τους, κι έσπερναν
παντού τη συμφορά και τόν όλεθρο.

Άλλ' άν οι τρικυμιώδεις άνεμοι
ήταν καταστροφτικοί για την γεωρ-
γία και για τούς ανθρώπους, ύπηρ-
χαν και οι ήρεμοι άνεμοι, που είχαν
ανθρώπινη μορφή και οι όποιοι στον
Όμηρο είναι μονάχα τέσσερεις (ό
Βορέας, ό Νότος, ό Εύρος και ό
Ζέφυρος), άργότερα όμως έγιναν δώ-
δεκα, γιατί χρησιμοποιούν για τόν ό-
ρισμό όλων των σημείων του όρι-
ζοντος.

Ανάμεσα σ' αυτούς, την πρώτη θε-
σι κατείχε ό Βορέας, που έρ-
χόταν από τά βουνά του βορρά κι
έπνεε με μανία πάνω στο Αιγαίο
πέλαγος και που έδρα του είχε την
Θράκη, όπου έμενε με την σύζυ-
γό του, την κόρη του βασιλιά
των Αθηνών, Έρεχθέως. Λένε μά-
λιστα πως όταν ό Ξέρξης, ό Βασιλι-
άς της Περσίας είχε εισβάλει στην
Αρχαία Ελλάδα κι ό Έλληνικός
στόλος είχε καταφύγει στην Χαλκί-
δα, κάποιος χρησμός συνεβούλευσε
τούς Αθηναίους να καλέσουν, σε βοή-
θεια τόν γαμβρόν τους. Έθυσίασαν
λοιπόν τότε οι Αθηναίοι στον Βο-
ρέα κι άμέσως σηκώθηκε μεγάλη
τρικυμία, που κατέπναιε τά Περ-
σικά πλοία και χάρισε την νίκη σ'
αυτούς.

Έτσι σωτήρας της Πόλεως στά-
θηκε ό Βορέας, στίς όποϊον οι Αθη-
ναίοι από ευγνωμοσύνη του αφιέρω-
(Συνέχεια εις την σελ. 16)

Η Χίμαιρα

οσα από τότε και δωμό, στis δχθες του 'Ιλισου.

Ο Νότος πάλι όπως και ο άδελφός του Ζέφυρος έθεωρείτο από τους σπουδαιότερους άνεμους και παριστάνονταν όπως και ο Βορέας σε διάφορα άγγεια και άλλα μνημεία αρχιτεκτονικά.

Κι ενώ αυτός ήταν ο άνεμος, που προκαλούσε τις βροχές, ο Ζέφυρος ήταν ή προσωποποίηση του δυτικού ανέμου, που δρόσιζε την φύσι με τη γλυκειά του πνιγή, αύξανε τη θλάστησι κι ώριμαζε τους καρπούς. Ήταν μάλιστα ο Ζέφυρος ο πιο γρήγορος απ' όλους τους άνεμους, γι' αυτό και λατρευόταν σε πολλά μέρη της αρχαίας Ελλάδας κι είχε ιδιαίτερο δωμό στην Ίερα όδό, που οδηγεί από την Αθήνα στην Έλευσίνα. Προσωποποιήσις τέλος του Νοτιοανατολικού ανέμου ήταν ο Εύρος, που έθεωρείτο κι αυτός ένας από τους ύγρους άνεμους και που οι αρχαίοι έπίστευαν ότι έλυωνε τα χιόνια στα βουνά, όταν έπλησίαζε ή άνοιξις.

Οι αρχαίοι Έλληνες έλάτρευαν τους άνεμους όπως και τους άλλους θεούς, τους είχαν αφιερώσει δωμούς, όπου έθυσίαζαν διάφορα ζώα προς τιμήν τους και τους άπεικόνισαν σε σε πολλές παραστάσεις της Έλληνικής τέχνης. Μιά απ' αυτές είναι και οι ανάγλυφες παραστάσεις των όκτώ κυριωτέρων ανέμων στον Πύργο του Κυρήντου, που λέγεται και ώρολόγιο του Κυρήντου κοντά στη Ρωμαϊκή αγορά, κάτω από την Ακρόπολι, και που σήμερα είναι γνωστό με το όνομα «Αέρηδες» ή «Πύργος ανέμων» στον καιρό όμως της δουλείας λεγόταν «Σχολείον» ή και «Φυλακαί Σωκράτους». Έκεί εικονίζονται και οι όκτώ άνεμοι (ο Βορέας, ο Καϊκίας, ο Απηνιώτης, ο Εύρος, ο Νότος, ο Λίψ, ο Ζέφυρος και ο Σκίρων) καθ' ένας με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και την έπιγραφή του ονόματός του.

ΓΑ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολ. Παροχθίου μεγάλωνουν την αύλην του Σχολείου.

Juniors of Elem. School Parochition enlarging the playground.

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΙΣ

Π. ΓΡΙΣΠΟΥ

Για να υπάρξει έκπολιτισμός στο χωριό, πρέπει να υπάρξει και Μόρφωσις, έλέγαμε στο προηγούμενο άρθρο μας.

Πιο σωστά, ή μόρφωσις, είναι κι αυτή ένα στοιχείο έκπολιτισμού. Πολιτισμός και άμάθεια είναι ένας συνδυασμός επιβλαβής και καμμιά φορά και επικίνδυνος. Πόσο άληθινό είναι αυτό, μπορούμε να το καταλάβουμε, αν αναλογισθούμε πόσα δυστυχήματα γίνονται από κακή χρήσι των διαφόρων μηχανημάτων ή άλλων αντικειμένων έκπολιτισμού. Πόσα δυστυχήματα δεν έχουν γίνει λ.χ. με το ηλεκτρικό σίδερο, ή με την ηλεκτρική σόμπα ή κουζίνα.

Άλλα ως έρθουμε σε ένα παράδειγμα κοινοτέρου.

Όποιος ταξιδεύει με τον Κρατικό Σιδηρόδρομο (ΣΕΚ) θα συναντήσει, μεταξύ Λαμίας και Δομοκού, έναν σταθμό, που έχει το όνομα ΑΓΓΕΙΑΙ. Πίσω από τις χαμηλές ραχούλες των βουνών, που εκτείνονται προς τα Δυτικά του σταθμού αυτού, βρίσκεται άθέατο το χωριό Μακρυρράχη. Είναι ένα μεγάλο χωριό, με ώραία, καλοκτισμένα, πέτρινα σπίτια και με άρκετά έργα όμα δικού και άτομικού έκπολιτισμού. Το χωριό, όχι μόνο έχει άμαξιτό δρόμο, που το ένώνει με τον Σιδ. Σταθμό, αλλά έχει και ύδραγωγείο από πολλά χρόνια. Οι βρύσες τρέχουν νύχτα μέρα, στis γωνίες των δρόμων και προσφέρουν στους κατοίκους άφθονο, υγιεινό και νόστιμο νερό, που έρχεται από πηγές των βουνών.

Κάποια χρονιά έπεσε στο χωριό μια φοβερή επιδημία κοιλιακού τύφου. Πολλοί άρρώστησαν, άνδρες και γυναίκες, περισσότερο όμως υπέφεραν τα παιδιά. Έσημειώθηκαν μάλιστα και θάνατοι. Όλο το χωριό άνησύχησε. Τι συμβαίνει; Από που έρχεται αυτό το κακό;

Οι γιατροί, άμέσως άπεφάνθησαν ότι πρέπει να έχουν μολυνθή τα νερά του ύδραγωγείου. Άλλα που; Από τί; Η Αστυνομία, ύστερα από πολλή έρευνα δεν δυσκολεύθηκε να ανακαλύψει την αίτία. Μιά νοικοκυρά, ξέροντας ότι οι νεροσωλήνες περνούσαν μέσα στην αύλη της,

έσκαψε το χώμα, βρήκε έναν σωλήνα και χωρίς να χάση καιρό τον τρύπησε. Έτσι απέκτησε μια βρύσι μέσα στην αύλη της και αντί να κάνει τον κόπο να πηγαίνει να παίρνει νερό στη γωνιά του δρόμου, το είχε εκεί μπροστά της, στη διάθεσί της. Και δεν περιωρίσθηκε να παίρνει νερό από την αυτοσχέδια βρύσι της, αλλά, το χειρότερο, την μετέβαλε σε νεροχύτη. Τα άκάθαρτα νερά διαχετεύοντο, με τον ίδιον τον νεροσωλήνα, πιο κάτω στis άλλες βρύσες από όπου έπαιρναν νερό οι κάτοικοι για να πιούν. Νά, πως οι βρύσες μαζί με το νερό, μετέδιδαν και τα μικρόβια του κοιλιακού τύφου.

Η άγαθή νοικοκυρά της Μακρυράχης δεν έκανε αυτό το κακό από κακή πρόθεση, από άσυνειδησία. Το έκανε από άμάθεια. Που να φαντασθή πως, άνοίγοντας μια βρύσι στην αύλη της και πλένοντας σ' αυτή τα πιάτα της, θα σκορπούσε την άρρώστεια στα παιδιά του χωριού.....

Ο ύλικός έκπολιτισμός, λοιπόν, πρέπει να συμβαδίζει με τη Μόρφωσι, που θα μάς τη δώσει ή Έκπαίδευσις. Γι' αυτό και ή Έκπαίδευσις είναι μια μορφή έκπολιτισμού. Κι αυτή θα μάς φερη στο τέλος στην πιο λεπτή μορφή έκπολιτισμού: στον ψυχικό πολιτισμό.

Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ

(Συνέχεια από σελ. 3)

και φυτά, με παιδικά παιχνίδια, με έκδηλώσεις της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής, που είναι πραγματικά ύποδειγματικές, όχι μόνο από την άποψι του συναισθηματικού, ήθικού και αισθητικού περιεχομένου τους, αλλά και από την παιδαγωγική τους άποψι.

Ο Παύλος Νιρβάνας, μαζί με την όλη αξιόλογη προσφορά του στην λογοτεχνική παραγωγή και στην πνευματική γενικώτερα ζωή της χώρας μας, έπρόσφερε έπίσης πολύτιμες και γόνιμες υπηρεσίες στον έκπαιδευτικό τομέα και στην πνευματική και ψυχική καλλιέργεια των παιδιών της Ελλάδας.

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΦΕΡΕΪΡΑ ΝΤΑ ΣΙΛΒΑ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Δεν συγκινούν κι ούτε ακόμα προκαλούν καν το ενδιαφέρον των φιλάθλων όλα τα αγωνίσματα. Μερικά μάλιστα απ' αυτά οι θεαταί των άγωνων στίβου τα παρακολουθούν με άνια. Κι όμως υπάρχουν άθληταί, που δίνουν τέτοιο ενδιαφέρον σε μερικά «άδιάφορα» αγωνίσματα ώστε να μη «ξεκολλή» το μάτι του θεατού από πάνω τους. Πόσες φορές δεν αφήσατε άπαρατήρητο το άγώνισμα του άλματος τριπλού για να παρακολουθήσετε ένα άλλο, ένα δρόμο π.χ., που παρουσί-

αζε για σάς συναρπαστική όψη; "Αν όμως συνέβαινε ν' αγωνίζεται στο τριπλούν ο Φερέϊρα ντά Σίλβα, άσφαλώς θα άφίνατε κάθε άλλο για να θαυμάσετε τον άσσο αυτόν, που κυριολεκτικά σιλαβώνει το ανθρώπινο βλέμμα. Γιατί ο περίφημος Βραζιλιανός πρωταθλητής, και πρωταθλητής του κόσμου, δεν μοιάζει με άνθρωπο αλλά με ζαρκάδι, που πατά που καίπου στη γή μόνο για να γίνεται πιο αισθητό και πιο άμορφο το πέταγμά του. Το ύπεροχο στίλ και το άνάλαφρο τίναγμα του σοκολατένιου αυτού έλαφιοι γοητεύει και τους πιο άνιδεους ακόμα από άθλητισμό.

Άκολουθώντας τον κανόνα, που προαναφέραμε, το άλμα τριπλούν σε δυό μόνο Όλυμπιάδες παρουσίασε ενδιαφέρον, ενώ τις υπόλοιπες πέρασε άπαρατήρητο σε κάποια γωνιά του άπέραντου Όλυμπιακού Σταδίου. Την μια φορά στην Όλυμπιάδα του Βερολίνου το 1936, όταν ο λαστιχένιος Γιαπωνέζος Ναότο Ταζίμα πήδησε 16 άκριβώς μέτρα και προκάλεσε τον γενικό θαυμασμό. Άπερίγραπτη όμως ήταν ή θύελλα έν-

θουσιασμού, που ξεσήκωσε ο Ντά Σίλβα στους Όλυμπιακούς άγώνες του 1952 στο Έλσίνκι, όταν με μια άνέκφραστη χάρη και εύκνησά πήδησε διαδοχικά 16,01, 16,12 και 16,22, βελτιώνοντας κάθε φορά το παγκόσμιο ρεκόρ του.

Έτσι το τριπλούν γνώρισε ήμερες δόξας σην τελευταία Όλυμπιάδα. Ήταν μια μέρα των άγωνων χωρίς ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όταν ξαφνικά οι θεαταί έμειναν κατάπληκτοι από ένα μαύρον άθλητή, τον Βραζιλιανό Άντεμάρ Φερέϊρα Ντά

Μ. Καλλοναίου

ΥΜΝΟΣ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ

Εΐμαστ' έμείς της Νιότης οι δλαστοί
στής φύσης την όνειρεμένη πλάσι.
Ζωή μας είν' το υπαιθρο, γιορτή,
βουνοκορφές και πέλαγα και δάση.

Του κάμπου πεζοπόροι, του βουνού
γυρνούμε στο λιοπύρι και στα χιόνια,
με τ' άστρο της αύγής, του δειλιού,
και με τα λυγερόφωνα τάηδονια.

Στής φύσης τον υπέρκαλλο Ναό
άγάπης ύμνοι πόθων, μεγαλείου
τον άγνωστο λατρεύουμε θεό
στη χώρα του Καλού και του Τελείου.

Σίλβα, και ή εύλυγισία και ή έκείνη όξισ του ήταν μοναδική στον κόσμο. Ο Ντά Σίλβα κατέκτησε εκείνη την ήμέρα σε τέτοιο βαθμό τους 60.000 θεατάς, ώστε άξιώσαν να κάνη μετά το τέλος του άγωνίσματος τον γύρο του Σταδίου φορτωμένος με άσθη. Προς στιγμήν μάλιστα, που οι κριταί ένόμισαν ότι έπνεε εύνοϊκός άνεμος και άμφισβητούσαν την έγκυρότητα του ρεκόρ του, άπαιλήθηκε μεγάλη φασαρία από τους θεατάς, που δεν ήθελαν ν' άκούσουν τέτοιο πράγμα.

Εύτυχώς ότι το άνεμόμετρο έδει-

ξε ότι ή ταχύτης του ανέμου εκείνη την ώρα δεν ήταν ούτε 2 μέτρα κατά δευτερόλεπτο κι έτσι ή νέα παγκόσμια έπίδοσις άναγνωρίστηκε προς μεγάλο ένθουσιασμό του κοινού.

Άλλά ο διάσημος άλτης είχε κι άλλες λαχτάρες: Ήταν δημοτικός υπάλληλος και ο δήμαρχος του Σίν Πάολο, κάθε άλλο παρά φιλάθλης, τον είχε άπολύσει έπειδή είχε πεί στο Έλσίνκι χωρίς να πάρη κτιονική άδεια από τον Δήμο. Άναγκάστηκε έτσι ν' άναζητήσει άλλο έπάγγελμα και έγινε δημοσιογράφος στην ειδικότητά του στα σπέρ.

Άλλά ή προσπάθειά του να βεή δουλειά δεν τον άφησε να προσηνείται κανονικά κι έτσι δοκίμασε μεγάλη πικρία όταν ο Ρώσος Τσενμπάκωφ κατέρριψε με ένα πόντο —16.23— το παγκόσμιο ρεκόρ του. Την εποχή εκείνη ο Ντά Σίλβα έφθασε μόλις τα 15,98 μ. Ύστερα

όμως ξανάρχισε έντατικά την προπόνησί του και το 1954 ξαναπήδησε 16.22 για να επιτύχη τον Μόρτιο του 1955 το άπίστευτο άλμα των 16,56 μ., που φυσικά, κανείς από τότε δεν τόλμησε ούτε να το πλησιάση. Τώρα, δικαιολογημένα, ο Βραζιλιανός υπέρπρωταθλητής έλπιζει ότι στους Όλυμπιακούς άγώνες της Μελβούρνης τον προσεχή Νοέμβριο θα φθάση τα 17 μέτρα! Κι το πράγμα δεν φαίνεται πια άκατόρθωτο, όταν σημείωση κανείς ότι ο Ντά Σίλβα πήδαί 1μ. 88 εις ύψος και 7,25 μ. μήκος..

Ο άφθαστος νεγρο-βραζιλιανός γεννήθηκε στο Σάν Πάολο στις 29 Οκτωβρίου 1927. Είναι μεγάλος σωμας, με άνάστημα 1μ. 78, αλλά ζυγίζει μόνο 65 κιλά.

Άξίζει να σημειωθή ότι πριν απ' τον πόλεμο, ή Γερμανική Όμοσπονδία είχε προτείνει την κατάργησι του άλματος τριπλού με τον ίσχυρισμό ότι δημιουργεί σοβαροτάτους κινδύνους για την σπονδυλική στήλη και το νευρικό σύστημα. Σωστό πάντως είναι τα παιδιά να μη άσχολούνται με το τριπλούν, γιατί είναι επικίνδυνο γι' αυτά.

ΕΝΑ ΑΞΙΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙ

(Συνέχεια από σελ. 7)

ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΗΣ: Μην τραβήξεις το γιαταγάνι σου, Τατάραγα, γιατί σου την άναψα! (Ο Τατάραγας κατεβάζει το χέρι του. Ο Χατζημελέτης χωρίς να πάψη να τον σημαδεύει, προστάζει τα παλληκάρια του, δείχνοντας με τη ματιά του τους ζαπτιέδες). Πάρτε τους τ' άρματα! (Τα παλληκάρια άφοπλίζουν τους δυο ζαπτιέδες. Ο Χατζημελέτης γυρίζει στον Τατάραγα). Το σπαθί σου, Τατάραγα!

ΤΑΤΑΡΑΓΑΣ (Εξάσπεται το σπαθί του και το δίνει, λέγοντας μοιρολατρικά): "Ετσι το θέλησε ο Άλλάχ!

ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΗΣ: "Ετσι το θέλησε ο Θεός της Έλλάδος, Τατάραγα! (Γυρίζει στο Γιώργη). Να χαιρέσαι τον έγγονά σου, γέροντα. Χωρίς τη δική του την παλληκαριά, δε θα βρισκόμαστε τώρα εδώ.

ΓΙΩΡΓΗΣ (συγκινημένος): Ποιός είσαι του λόγου σου, πατριώτη;

ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΗΣ: Ο Χατζημελέτης, ο καπετάνιος της Χασιάς. Με τις όρμηδες του παιδιού, ήρθαμε νυχτιάτικα και πιάσαμε πόστα κοντά στη Μπουμπουνίστρα. Σήμερα με το χάραμα, σκαρφάλωσαν στον τοίχο ο Σαρκουδίνος κι' ο Κουρτέσης, πήδηξαν μέσα, σκότωσαν το σκοπό κι' άνοιξαν την πόρτα. Έκάμαμε γιουρούσι και μπήκαμε στην πολιτεία καμιά χιλιάδα άρματωμένοι. Οι έλλοι τραβάνε για το κάστρο. Έγώ με λίγους Χασιάτες ήρθα από δω, να σου φέρω τα συχαρήκια και να σου πω τι αξιο παλληκάρι άνάρθεψες.

ΓΙΩΡΓΗΣ (ακουπίζει ένα δάκρυ και δείχνει την Όρσα): Εύχαριστώ, Καπετάνιε! Της μάνας του να τα πής, που το βύζαξε.

ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΗΣ (στην Όρσα): Να σου ζήση, κυρά! Με τέττα παλληκάρια γρήγορα θα έλευθερωθώ ο τόπος μας.

ΟΡΣΑ: Ο Θεός να δώση, Καπετάνιε!

ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΗΣ (έπιτακτικά): Τατάραγα, θάρρης μαζί μου! Γυρίζει στα παλληκάρια του και δείχνει τους ζαπτιέδες). Πάρτε τους! (Οι δυο Μενιδιάτες πιάνουν τους ζαπτιέδες από

Ο ΦΤΕΡΟΠΟΔΑΡΟΣ

(Συνέχεια από σελ. 11)

δάκος μας. Τώρα δρόμο και μόνο δρόμο.

Και γεμάτος πίκρα από την ύποδοχή, που του έκαναν οι δυο αυτοί φίλοι του, ξανάδωσε πάλι μια τρεχάλα, και λοξοδρομώντας και όλο στρίβοντας—για να μη βρεθεί άξαφνα μπροστά στους κυνηγούς—χτύπησε κι άλλες δυο τρείς πόρτες σε σπίτια φίλων του στενών.....

Άλλα και τούτοι την ίδια προθυμία τούδειξαν, λέγοντας μονάχα καθένας τους μιάν άλλη δικαιολογία.

Μα να που βρέθηκε τώρα μπροστά και σ' ένα σπιτάκι άγνωστο. Ήταν του Γαϊδαρέλου.

Κι ο Γαϊδαρέλος, μ' όλο που δεν τον γνώριζε καθόλου το λόγό—χωρίς ν' άκούση καλά-καλά την περράκησή του—του άνοιξε, τον πέρασε μέσα, του

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ.

ΤΙ ΛΕΝ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ

Άπ' τη στιγμή που ή ελληνική ψυχή βροντάει και λάμπει Κι άπ' όλα της τα τρόπαια σε κύμα και στεριά Κι από τις χίλιες νίκες της, που είδαν βουνά και κάμποι Κι άπ' όσους ύμνους έψαλε ψηλούς στη Λευτεριά, Δυο λόγια, που έσωσαν αυτή τη γή μας, θα δοξάζω, Μιά φράσι, που τους θησαυρούς όλου του κόσμου κλεί Κ' αιώνια έγω στους βράχους σου θα λέω και θα θαυμάζω: —«Πάταξον μέν, άκουσον δέ» του άνδρείου Θεμιστοκλή!

το μπράτσο. Είναι έτοιμοι να ξεκινήσουν, όταν τους σταματάει ο Καστριτής).

ΓΙΩΡΓΗΣ: Μιά στιγμή, Καπετάνιε! (Πηγαίνει γρήγορα στον κρυψώνα, τον άνοίγει και βγάζει από μέσα δυο καρποφύλλια). Χρόνια τώρα τάχω άγορασμένα και τα φύλαγα σαν τα μάτια μου. (Δίνει το ένα στο Γιωργάκη). Πάρ' το, παιδί μου. Μ' αυτό ποΰκαμες, έδειξες πως είσαι άξιος να κρατήσης ντουφεκι.

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ (περήφανος): Είμαι, παππού!

ΓΙΩΡΓΗΣ: Το άλλο θα το κρατήσω έγώ. "Όσο κι' αν είναι γέρικα τα χέρια μου, δεν τρέμουν. Και το μάτι μου μπορεί ακόμα να σημαδέψη. (Στο Χατζημελέτη). Θάρθω μαζί σας, Καπετάνιε!

ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΗΣ: Με το καλό νάρθης, πατριώτη.

ΟΡΣΑ: Έχω κι' έγώ κάτι, πατέ-ρα.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Σαν τί, κόρη μου;

ΟΡΣΑ (Άνοίγει μια κασέλα και βγάζει από μέσα μια μικρή γαλανόλευκη σημαία): Άκουσα πως έτσι άποφάσισαν οι πρόεστοι κι' οι καπετάνεοι του Μωριά να γίνη ή Έλληνική σημαία —γαλάζια μ' άσπρο σταυρό. Έρραφα κι' έγώ μια κρυφά και τη φύλαγα, ώπου νάρθη ή μεγάλη ώρα.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Μπράβο, κόρη μου —είσαι άξια Έλληνοπούλα. (Παίρνει τη σημαία, την ξεδιπλώνει και τη σηκώνει ψηλά). Παλληκάρια μου, άς δώσουμε κι' έμεις τον όρκο πουδωσαν οι

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

"Όταν ο στρατάρχης Vauban είδε τον βασιλέα, Λουδοβίκον 14ον να στενοχωρηται δια την στασιμότητα της πολιορκίας του Τουρίνου, την οποίαν διηύθυνε ο στρατάρχης La Feuillade, με ζήλον μέν, άλλ' άνεπιτυχώς, προσεφέρθη να αναλάβη αυτός τας έπιχειρήσεις τιθέμενος υπό τας διαταγάς του νεωτέρου συναδέλφου του.

—Αυτό υποβιβάζει την άξι-οπρέπειάν σας, παρετήρησε ο βασιλεύς.

—Μεγαλειότατε, απήντησε ο φιλόπατρις στρατάρχης, ή άξιοπρέπειά μου είναι να ύπηρετήσω την Πατρίδα. Έάν τα διακριτικά του αξιώματός μου είναι εμπόδιον, θα τα άφήσω εις την είσοδον του στρατοπέδου.

Μωραίτες στο Δεσπότη της Πάτρας. (Τεντώνει το χέρι του και λέει έπίσημα): Έλευθερία ή θάνατος!

ΟΛΟΙ: (έκτος από τους Τούρκους που έχουν σκύψει τα κεφάλια τους): Έλευθερία ή θάνατος!

ΑΥΛΑΙΑ

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

έκανε το τραπέζι, κι ύστερα του είπε να καθίση εκεί και όσες μέρες θέλει.

Κόντεψε να χάση το μυαλό του ο άμοιρος Φτεροπόδαρος από την πολλή συγκίνησι.

—Καλά που σε βρήκα μπρός μου, άγαπητέ μου κύρ' Γαϊδαρέλο, ξεφώνισε. Κρίμα, που είχα τόσους φίλους παλιούς και κανέναν τους δεν καίταξε να με σώση....

—Σου κλείσανε την πόρτα δηλαδή;

—Ναι. Μόνο που δε μου ζήτησαν και ρέστα για την ενόχλησι, που τους έκανα...

Κι από τότε, όπως καταλαβαίνετε, ο καλός μας Φτεροπόδαρος συνδέθηκε με μια σπάνια φιλία με τον καλόκαρδο ταν Γαϊδουρέλο.

Και τους παλιούς του φίλους, όλους εκείνους που του έλεγαν «φίλε μου, άγαπητέ μου φίλε» ούτε ξαναγύρισε πια να τους κοιτάξη.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕ

"Ο σ λ ο 21)12)55

Σας εύχαριστούμε θερμότατα δια τα ωραιότατα άντικείμενα τα όποια μας έστείλατε δια την διεθνή έκθεσιν του Νορβηγικού Ε.Σ.Ν., ήτις έλαβε χώραν τον παρελθόντα Νοέμβριον.

Μετά τιμής

Ο Γεν. Γραμματεύς του Νορβηγικού Ε.Σ.Ν.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Εις την ως άνω έκθεσιν άπεστέλλησαν έν λεύκωμα του 1ου Προτύπου Γυμν. Άρρένων Πειραιώς και 5 πίνακες ζωγραφικής φιλοτεχνηθέντες υπό Ε.Σ.Ν. Μαθητών του Γυμν. "Αρτης και Ε.Σ.Ν. Μαθητριών του 3ου Γυμν. Θηλ. Θεσ)νίκης. Μανίλα 4)10)55

Παρακαλούμεν δεχθίτε τας ευγνώμονας εύχαριστίας του Ε.Σ.Ν. των Φιλιππίνων δια τους πίνακες ζωγραφικής, τους όποιους είχετε την καλωσύνην να μας άποστείτε δια την Διεθνή έκθεσιν, την οποίαν ώργανώσαμεν έπ' εύκαιρία της 75ης έπετείου του Ε.Σ. των Φιλιππίνων. Την έκθεσιν έπεσκέφθησαν 50.000 άνθρωποι, οι όποιοι εξέφράσθησαν ένθουσιωδέστατα δια τους έκτεθέντας πίνακες.

Μετά τιμής

Η Δ)ντρια Ε.Σ.Ν. Φιλιππίνων

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Και έφέτος ή έν Γενεύη Ένωσις των Έρυθρών Σταυρών μας έζήτησε να συμμετάσχωμε εις τας όργανουμένας Διεθνείς Έκθέσεις Έρυθρών Σταυρών Νεότητος των διαφόρων χωρών.

Ήσυμμετοχή θα γίνη δια ζωγραφικών πινάκων με θέματα: α) από την ζωήν και δράσιν των Έρυθροσταυριτών εις το Σχολείον και β) από την ζωήν και τα έθιμα της χώρας μας.

Τα εικονιζόμενα θέματα δεν πρέπει να είναι αντίγραφα, αλλά πρωτότυπα έργα ιδικής των έμπνεύσεως. Επί των πινάκων (διαστάσεων 0,30Χ0,40 το άνωτατον) θα αναγράφεται τι παριστάνουν οΐτοι, το όνομα, ήλικία, τάξις, το σχολείον και ή πόλις του Έρυθροσταυρίτου.

Εκτός των πινάκων δύνανται να άποστολούν κοϋ κ λ ε ς με έθνικας ένδυμασίας, διάφορα χειροτεχνήματα και Λευκώματα.

Ελπίζομεν ότι οι Έλληνες Έρυθροσταυρίται θα επιδείξουν προθυμίαν και ζήλον δια την επιβλητικώτεραν συμμετοχήν της Έλλάδος εις τας Έκθέσεις ταύτας, εις τρόπον ώστε να κρατήση ή χώρα μας την έξέχουσαν θέσιν, την οποίαν παντού και πάντοτε μέχρι σήμεραν επέτυχε εις όλας τας διεθνείς έκθέσεις.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ

Παρακαλούμεν θερμώς τα Σχολεία, που ετοιμάζουν Λευκώματα να έχουν υπ' όψιν των τα ακόλουθα.

1) Να μη λείπη ή φιλική συνοδευτική έπιστολή.

2) Να μην είναι όγκώδη.

3) Το 1)3 του Λευκώματος να περιέχη υλικό από τη δράσι του Έρυθρού Σταυρού γενικώς, καθώς και της ομάδος του Ε.Σ.Ν. του Σχολείου. Το υπόλοιπον

να είναι δείγματα σχολικών έργων (έργα χειροτεχνίας, ζωγραφικής) περιγραφαι της σχολικής και κοινοτικής ζωής και γενικά πληροφορίες περί της Πατρίδος μας, οι όποιες να συνοδεύωνται από σχετικά δελτάρια, φωτογραφίες, δείγματα προϊόντων και λοιπά.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Α' ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Πολύ μας συγκινεί το ένδιαφέρον και ή προθυμία των κ.κ. Έπιθεωρητών, οι όποιοι έμρίμνησαν δια την πώλησιν ίκανού άριθμού αντιτύπων του Πρακτικού Όδηγου Α' Βοηθειών εις τα Σχολεία της περιφέρειας των.

Ελπίζομεν ότι και αι υπόλοιποι περιφέρειαι θα φροντίσουν ώστε οι μαθηταί των σχολείων των να προμηθευθούν το χρησιμώτατον αυτό διδλίον, με την χαμηλήν τιμήν των 7.50 δρχ. κατ' αντίτυπον. Πρέπει το διδλίον τουτο να εύρίσκεται σε κάθε Έλληνικόν σπίτι, διότι περιέχει πρακτικά και έπιστημονικά οδηγίας δια την παροχήν των Α' Βοηθειών σε κάθε περίπτωση.

ΧΑΜΟΜΗΛΙ ΕΙΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Οι Έρυθροσταυρίται μαθηταί του Δ η μ. Σ χ ο λ ε ι ο υ Α γ ί ω ν Θ ε ο δ ω ρ ω ν Κορινθίας μας άπείσαι, λαν 20 όκάδες χαμομήλι, το όποιον και διανεμήη εις Νοσοκομεία και Φιλανθρωπικά Ίδρύματα Άθηνων.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΑΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

1) Πρέπει να στέλλετε εις τα γραφεία μας σύντομον περίληψιν της Έρυθροσταυριτικής Δράσεως των μαθητών για να δημοσιεύωμε εις το Περιοδικόν και να ενημερώνωμε σχετικώς την Γενεύην.

2) Υπάρχουν εις τα γραφεία μας όρσεια μεταλλικά σήματα Ε.Σ.Ν., αντί 0,50 δρχ. έκαστον, τα όποια άποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας και άποστολής του αντιτίμου.

3) Τα έμβάσματα δια το Περιοδικόν να μη στέλλωνται προσωπικώς, αλλά άπρ ο σ ώ π ω ς Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος, όδός Μάκενζυ Κίγγκ 1, διότι άλλως δυσχεαίνεται ή έίσπραξις.

4) Έπιστροφαι φυλλαδίων περιοδου γίνονται δεκταί μόνον μέχρι τέλους του έπομένου μηνός, δηλ. φυλλάδια μηνός Μαρτίου έ.ε. θα γίνονται δεκτά μόνον μέχρι τέλους Άπριλίου κ.ο.κ.

5) Πρέπει να συμπληρωθούν και να μας σταλούν το ταχύτερον αι καταστάσεις έγγραφής Έρυθροσταυριτών και τα Γεν. δελτία.

6) Τα Λευκώματα Σχολ. άλληλογραφίας και οι πίνακες Σχολ. Τέχνης (άπό την ζωήν του παιδιού) να εύρίσκωνται εις τα γραφεία μας προ της λήξεως του σχολ. έτους.

7) Οι φωτογραφίες να παρουσιάζουν Έρυθροσταυρικήν δράσιν, να είναι καθαρές και οι Έρυθροσταυρίται να φέρουν τα περιβραχίδια των.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΕΝΟΣ ΛΑΟΥ

“Ακαμπτos από τις άλλοεπάλληλες θύελλες των αιώνων, άφθαρτος και περιούσιος, άκτινοβολεί και διδάσκει δια μέσου των αιώνων ένας λαός, ο Έλληνικός!”

Δέν είναι κανένas λαός γιγάντων, ούτε ο λαός των μαγεμένων του παραμυθιού. Κι' αν έχη κατορθώσει να επίζηση πάνω στα συντρίμματα άμέτερτων αιώνων, αυτό δέν τό χρωστάει στην ήλική ύπεροχή του. Κάτι άλλο είν' εκείνο, που στίς μεγάλες στιγμές του Έθνους παραφέρνει μικρούς και μεγάλους, πλούσιους ή φτωχούς, και τους σηκώνει με τὰ ύπερούσια φτερά του στο ύψος των ήμιθέων. Είναι μια δύναμις πανίσχυρη, βγαλμένη από της ψυχής τὰ βάθη. Είναι ή δύναμις, που γενιέται από την άκλόνητη πίστι του Έλληνοs στο ύπέροχο Ιδανικό του, τὸ Ιδανικό για την Αιωνιότητα: Ένας άκατανίκητος πόθος και μια αδιάσειστη πεποίθηση στην άναγκαϊότητα της συνεχείας του Γένους του και του πολιτισμού του. Γιατί έτσι είναι. Κάθε άνθρωπος, μά και γενικώτερα κάθε λαός, για να προοδεύση κάπου πρέπει να πιστεύη, κάπου να στηρίξη την έλπίδα του και τη ζωή του όλoκληρη. Πρέπει να πιστεύη σ' ένα Ιδανικό. Κι' ο Έλλην από την πρώτη ακαθόριστη στιγμή της ύπάρξεως του, συνδυάζοντας τη λατρεία του για τις δυο ήμισεις έννοιες, την έννοια της πατρίδος και την έννοια της Έλευθερίας, έννοιες μέσας του να πάλλη το Ιδανικό για την Αιωνιότητα. Την Αιωνιότητα άποζητώντας, έδημιούργησε τὸ άρχαίο Έλληνικό θαύμα κι άργότερα τὸ Βυζαντινὸ. Και με τὸ ίδιο Ιδανικό, κληρονομημένο, ρίχτηκε πριν από 135 χρόνια, τὸ 1821, στον ύπέρτατο άγώνα για την Έθνική του Παλιγγενεσία...

“Αν θεωρούμε την Έλληνική νίκη στο Μαραθώνα και στη Σαλαμίνα σαν ένα «θαύμα», τὸ 21 θὰ πρέπει δίχως άλλο να τὸ θεωρούμε σαν τὸ θαύμα των θαυμάτων. Γιατί από τὸ 21 λείπει κάθε στοιχείο ενός συνηθισμένου άργανωμένου άγώνος, είναι τόλμημα μοναδικὸ στην Ιστορία της ανθρωπότητας. Ένας μικρὸς και φτωχὸς λαός, χωρίς κοινὸ άρχηγό, α-

σπλος και άσυγκρότητος, με μόνη την ιδέα του δικαίου του άγώνος του, σύσσωμος ξεσηκώνεται ύστερ' από 400 χρόνια μαύρης δουλείας, για ν' άπαιτήση, ὅτι του άνήκει...

Κι' ήταν φοβερὰ τὰ χρόνια της σκλαβιάς, άξια να ξελαϊφουν από την ψυχὴ κάθε σπίθα έθνικής έλπίδας. Κι' όμως, τη δυνατὴ ψυχὴ του Έλληνισμοῦ, δέν κατάρθωσαν να τη δαμάσουν. Δέν κατάρθωσαν, γιατί ο Έλλην, από την πρώτη μοιραία στιγμή της Αλώσεως, έστω κι' αν είχε σκύψει τὸ κεφάλι, δέν είχε χάσει την κρίσι, δέν είχε παύσει στιγμή να σκέπτεται. Κι' έτσι, δὲ χάθηκε ὁ έλάχιστος σπῆρος μιᾶς έλπίδος από την ψυχὴ, αλλά με τὸν καιρό, ποτισμένος με δάκρυα και μ' αίμα, ρίζωσε, άνθισε, θέριαψε και γιγάντωσε κι έγινε πόθος, άπαιτήσις, ένδόμυχη προσταγή. Προσταγή, που, βοηθημένη από τὰ διαφωτιστικά λόγια των μορφωμένων του Γένους, —του παππά και του λογίου, του παππού και του πατέρα—, δέν έσδυσε, αλλά μεταμορφώθηκε σ' ένα άλλο άνώτερο συναίσθημα, στην υποχρέωσι. Ένοιωσε πια ὁ Έλλην την υποχρέωσι να έλευθερώση τη γῆ την τυρρανισμένη που πατούσε, άφειλε να συνεχίση τὸ ύπέροχο τραγούδι της ζωής του λαοῦ του. Μια μυστηριώδης κραυγή, θγαλμένη από τὰ βάθη της ψυχής του, ή κραυγὴ της φυλής, ὅλο και έπιτακτικώτερα, ὅλο και πιὸ δυνατὸ, έκραζε μέσα του: «Κι όμως πρέπει να ζήσω... Για μένα άναπαρξία δέν υπάρχει... Για μένα υπάρχει μόνον ή Αιωνιότητα...».

Και ή ψυχὴ ένίκησε. Και ή νεκροφάνεια πέρασε. Ο λαός, στην άρχὴ κρυφά, φοβισμένα, σαν τὸ δειλὸ κυματάκι της θάλασσας, άρχισε να γλύφει τὸ δρόμο, που του έμπόδιζε τὸ πέρασμα πρὸς την αιωνιότητα, τὸν Τούρκο. Και τὸ κυματάκι κάποια μέρα φούσκωσε και φούντωσε, γιγάντωσε, κι' αόιστακτα χτύπησε. Μια μέρα χαρούμενη, ποθητὴ και μεγάλη: 25η Μαρτίου 1821! Έγινε τὸ ανεπώντεχο τόλμημα, ὁ Μεγάλος Ξεσηκωμός.

«Τ' άνάκρασμα τ' άκούτε της άρχαίας Πυθίας; Νίκη στὸν ήμιθέον τ' άγγόνια!...

...Μὰ τ' άρματα στὰ χέρια, έμπρός!...

“Αν πρέπει να πεθάνουμε για την Έλλάδα.

Θεία είν' ή δάφνη: μια φορά κανείς πεθαίνει».

Μεθυσμένος από την έθνική και θρησκευτική πίστι ὁ Έλλην, μεθυσμένος από τὸ άνοιξιάνικο νέκταρ τὸ σκορπισμένο παντοῦ τριγύρω του, δίνει τὸ νικητήριο έπίλογο ενός άστάθμητου άγώνος 400 έτών. Είναι οί θετικές στιγμές της δικαίωσης ενός άδυνάτου.

Κι' ή προσπάθεια ενός μικροῦ λαοῦ, να γκρεμίση μια κολοσιαίαν αυτοκρατορία, έπέτυχε. Τὸ ίδιο συνέβη κι' άργότερα παντοῦ όπου ὁ Έλληνισμός δοκιμάστηκε. Τὸ 12 στη Μακεδονία, τὸ 40 και τὸ 49 στην Πίνδο και στο Γράμμο. Παντοῦ και πάντα, τὸ πνεῦμα υπέταξε την ὄλη. Γιατί είναι ή ψυχὴ που οδηγεί τὸν Έλληνα. Είναι ή πίστις του στην άναγκαϊότητα της συνεχείας του Γένους, ή πίστις του στο Ιδανικό της Αιωνιότητος...

Τις άγιες τούτες μέρες ξεναφέρνομε μπροστά μας τις μεγαλειώδεις στιγμές του 21. Ταπεινά, χαμηλώνομε τὰ κεφάλια και θαυμάζομε. Νοιώθoμε τόσο μικροί μπροστά στα μεγάλα έργα των άθανάτων προγόνων. Γύρω μας, προστατευτικά πλανιόνται οί σκιές τους, πρόθυμες να μάς δώσουν παραδείγματα και διδάγματα. Κι' όμως, κάτι φαίνεται να ζητούν κι' αυτοί από μάς. Ζητούν κάποια υπόσχεσι, έναν δρκο. Απαιτούν τὸν δρκο των έφήβων της άρχαιότητας: «έμεν έσόμεθα πολλὰ κάρρονες».

Κι. έμείς, με δέος στην ψυχὴ μά και μ' άπόφασι υποσχόμεθα:

Ναί, ὡ άθάνατοι πρόγονοι, γνωστοί και άγνωστοί άγωνιστάι, θὰ φανούμε άντάξιοι διάδοχοί Σας, ὅπου κι' αν χρειαστή. Είτε στην ερήνη, είτε στον πόλεμο, είτε με τὸ σπαθί, είτε με την πέννα στο χέρι, άξιοι κληρονόμοι του Ιδανικού της Αιωνιότητος. Κι' αν αόθελια μας χαίρονται αψεύτρα έλευτεριάς, ναί, τὸ υποσχόμεθα, θὰ τοῦς έλευθερώσωμε. Κοιμιά θυσία δέν θ' άνακόψη τὸ δρόμο μας.

ΠΑΥΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Μαθητὴς Καλλιανέων ‘Αθηνών

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

“Επὶ 84 χρόνια ὁ Κωστής Παλαμᾶς διηπρέτησε την Έλλάδα. Γεννήθηκε στην Πάτρα τὸ 1859. Όρφάνεψε ὀκτὼ χρόνων, και γύρισε στο Μεσολόγγι.

“Ο Παλαμᾶς τελειώνει τὸ γυμνάσιο στο Μεσολόγγι, όπου έχει γράψει τὰ πρώτα του τραγούδια στην καθαρεύουσα. Στην Αθήνα γράφτηκε στα νομικά, αλλά τὰ άγκατέλειψε για την ποιήσι. “Ο Παλαμᾶς έγινε ὁ πρώτος ποιητὴς της εποχής μας. Έγγραψε σὲ διάφορα περιοδικά και έφημερίδες. Άργότερα διορίστηκε γενικὸς γραμματεὺς του Πανεπιστημίου.

Στὸ Ιστορικὸ πλέον σπίτι της ὁδοῦ Ἀσκληπιοῦ ὁ Παλαμᾶς έζησε γράφοντας ὅλα τὰ χρόνια της ζωής του.

“Απ' τὸν καιρὸ ποῦρθε στην Αθήνα άρχισε να γράφη στη δημοτική.

«Ο Παρθενώνας με φεγγάρι τη νύχτα έδᾶ νικάει στη δόξα και στη χάρη τὸν οὐρανό».

“Η ζωή του κύλησε ήσυχα. Είναι γνωστὴ ή ὀλιγάρκεια της ζωής του. “Ο Παλαμᾶς έδωσε άπέριτρος περισσότερα από ὅσα πήρε. “Η άνθολογία του Παλαμά είναι ένας ὡκεανὸς ρυθμῶν και θεμάτων.

«Κρατῶ μια λύρα μέσα μου μαζί με μια ὀρχήστρα...».

Δέν παύει να είναι μεγάλος πατριώτης, πιστεύει στην Έθνική παράδοσι, στὸν ιερὸ δεσμό, που συνδέει τὸ παρελθὸν με τὸ μέλλον.

Πίστευε στην άθανασία της Έλλάδος και ήξερε ὅτι πολλές φορές οί ήττες ήταν ένδοξότερες κι' από τις μεγαλύτερες νίκες.

Κι όταν πέθανε τὸν Φεβρουάριο του 1943, στην Γερμανοκρατούμενη τότε Αθήνα, ή κηδεία του πήρε μορφή έθνικής έκδηλώσεως και ὁ κόσμος, που πλημμύρισε τὸ νεκροταφεῖο, κάτω από τὰ μάτια του κατακτητῆ, γονατισμένος μπροστά στὸν άνοιχτὸ τάφο του Παλαμά τραγουδοῦσε τὸν Έθνικὸ Ὕμνο.

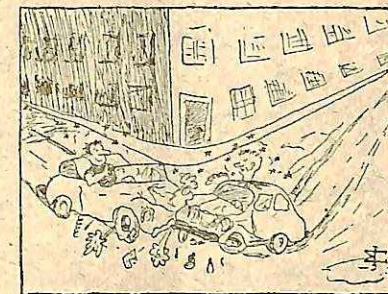
Δ. Ε. ΓΙΑΔΣ.

Μαθ. Ίδιωτ. Σχολ. Γαϊδαλά.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιοι ανέκαλυσαν την πυξίδα;
2. Από ποῦ κατήγετο ὁ Χίλων;
3. Ποιοι οί Ιδρυταί της Φιλικής Έταιρείας;
4. Ποῦ γεννήθηκε ὁ Κωνστ. Κρυσταλλής;
5. Ποῖον τὸ μεγαλύτερον άστεροσκοπεῖον τοῦ κόσμου;
6. Τί ήτο ὁ Ἀβραάμ Λίνκολν;
7. Ποία είναι ή πρωτεύουσα της Παραγουάης;
8. Ποῦ εὑρίσκεται ὁ ποταμὸς Δόν;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛ. ΛΟΥΗΣ
Γυμν. Ἀμαρουσίου

ΒΡΗΚΕ ΤΗΝ ΩΡΑ

Βρὲ Τηλέμαχε, τί γίνεσαι; Χρόνια είχαμε να είδαθούμε... Μόνον βουνὸ με βουνὸ δὲ σμίγει!...

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πόσες είναι αἱ Μούσαι και ποῖαι είναι;
2. Ποῦ ἐγενήθη ὁ Σολωμός;
3. Ποῖον είναι τὸ ὑψηλότερον ὄρος της Ἀσίας;
4. Ποῖος είναι ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τοῦ κόσμου;
3. Ποία ήταν ή μητέρα τοῦ Ἡρακλῆ;
6. Ποία είναι ή θεὰ της γεωργίας;

7. Σὲ ποῖον θουνὸ έπίασε ὁ Ἡρακλῆς τὸ άγριογούρουνο;
ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΙΑΠΗΣ
Γ' Δημ. Σχολ. Καρπένου

ΕΥΘΥΜΑ

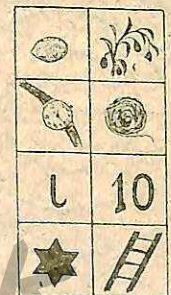
“Ο Καθηγητὴς δείχνοντας μιὰ ζυγαριὰ ρωτᾷ έναν μαθητῆ.
—Δὲ μοῦ λὲς παιδί μου τί είναι αυτός;
“Ο Μαθητὴς: Ζυγός.
Και δείχνοντας τὸν χάρτη ρωτᾷ έναν άλλο. Καί αυτό τί είναι;
—Μονός.

ΣΟΦΙΑ Α. ΚΟΡΑΣΗ
Γυμν. Θηλ. Τριπόλεως

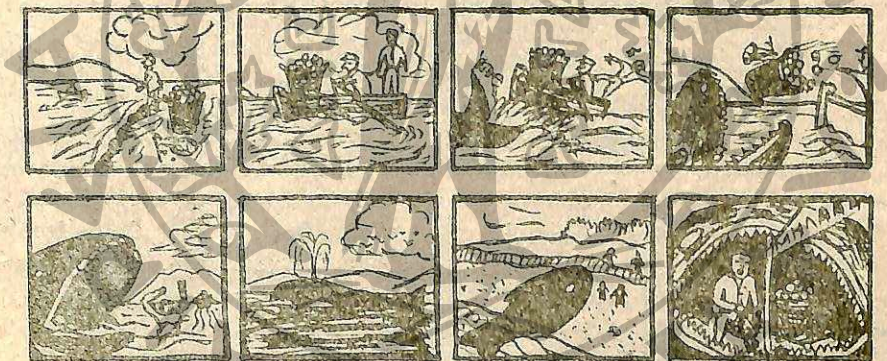
ΑΙΝΙΓΜΑ

“Όσο κι' αν ψάχνης δὲ με βρίσκεις γιατί δὲ φαίνομαι έγώ, όμως σαν μ' άποκεφαλίσης εύθὺς έμπρός σου θὰ φανῶ.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΝΔΥΛΗ
Γυμν. Σχολῆς Μισαήλ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

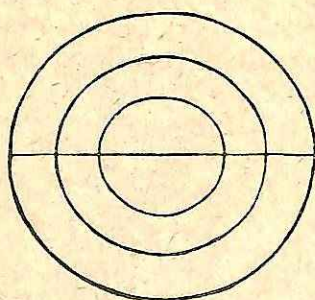
“ΗΝ, ΚΡΟΥΤΑΛΗΣ, Γυμν. Σαλαμίνας.

Τα αρχικά τών ζητούμενων λέξεων αποτελούν ρητόν, τὸ ὁποῖον εἴπεν ὁ σοφὸς Κλεόβουλος ὁ Ρόδιος.

1. Πόλις τῆς Γιουγκοσλαβίας.
2. Πόλις τῆς Ἡπείρου
3. Πόλις τῶν Ἰονίων Νήσων.
4. Ὁ πρῶτος, ποὺ ἔκαμε τὸν περίπλου τῆς γῆς.
5. Μυθικὸς ἥρωας.
6. Πόλις Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.
7. Ὄνομα ἰδρυτοῦ τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.
8. Στρατιωτικὴ δύναμις.
9. Κόρη θεᾶς τῶν Ἐλευσινίων.
10. Διεύθυνσις ποταμοῦ.
11. Φύλακας τῶν ἀγρῶν.
12. Στερεὰ κατὰστάσις σὲ ὑγρὰ.
13. Γυμναστικὸν παράγγελμα.
14. Πρόθεσις.
15. Ὄνομα μαθητοῦ τοῦ Ἰησοῦ.
16. Περιβρέχεται ὀλόγυρα ἀπὸ θάλασσαν.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΛΥΓΚΑΣ
Γυμν. Παραμυθίας Θεσπρωτίας

ΜΟΝΟΚΟΝΔΥΛΙΑ

Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ
Α' Γυμν. Ἀρρ. Τριπόλεως.

ΣΟ — ΙΝ — ΟΜ — ΙΑ — ΔΕ
— ΚΑ — ΛΟ — ΝΩ — ΛΙ — Χ.
Ὄνομα ἑνὸς ἐκ τῶν 7 σοφῶν.

ΧΡΥΣΤΟΦΙΛΗ ΒΙΤΣΙΛΟΓΙΑΝΝΗ
Γ' Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

—Κε Γένοβα, Πορίτη ἔφυγε.
— Ποιό;
—Μὰ σὰς τῶπα, δὲν ἀκούσατε;

ΘΕΟΔ. ΧΡ. ΜΠΟΥΓΑΝΗΣ
Δημ. Σχολ. Ἀμφιλοχίας Βάλτου

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

1.
2.
3.
4.
5.

Φιλόσοφος
2) ὁ σύνδεσμος
τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται

εἰς τὰ θρησκευτικά.

4. Σύνδεσμος
5. Σύμφωνον

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

—Μαίρη, Νανά, φωνάζετε την.
— Ποιά, μαμά;
— Αὐτὴ ποὺ σὰς εἶπα.

ΞΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Ράλλειον Γυμν. Πειραιῶς

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὁρος μεγαλονήσου ξακουστό,
ἀν' μάφης δπως εἶμαι,
ἐπίρρημα θεβαιωτικὸν θὰ σχηματί-
σῃς ἀν' με ἀποκεφαλίσῃς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΧΡΑΜΑΝΙΑΔΗΣ
Γυμν. Ἀλυστράτης

ΣΚΑΛΑ

- 1) . . Σ
- 2) . . . Σ
- 3) Σ
- 4) Σ
- 5) Σ
- 6) Σ
- 7) Σ
- 8) Σ

- 1) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
- 2) Θεά.
- 3) Πατρίς τοῦ σοφοῦ Κλεοβούλου.
- 4) Σύζυγος τοῦ Φιλήμονος.
- 5) Ποταμὸς τοῦ Ἰράκ.
- 6) Ἱερατικὴ σχολή.
- 7) Ἡ τελειοτέρα θρησκεία εἶναι ἡ Χριστιανική...
- 8) Ἑλλην στρατηγὸς φονευθεὶς εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Π ρ ο σ ο χ ή: Τ' ἀρχικὰ γράμ-
ματα τῶν λέξεων νὰ σχηματίζουν τ'
ὄνομα τοῦ μυθολογικοῦ φρουροῦ τῶν
καταχθονίων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ
Γυμν. Τεγέας

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α —
 - 2) Α — —
 - 3) Α — — —
 - 4) Α — — — —
 - 5) Α — — — — —
- 1) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία
 - 2) Συμπερασματικὸς σύνδεσμος
 - 3) Εἷς ἐκ τῶν 4 Σωματοφυλάκων
 - 4) Ὁρος τῆς Βουλγαρίας
 - 5) Ὁροσειρὰ τῆς Βορ. Ἰταλίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ
Γυμν. Ἀκράτας

ΣΚΑΛΑ

- 1) — —

- 2) — — —
- 3) — — — —
- 4) — — — — —
- 5) — — — — —
- 6) — — — — —
- 7) — — — — —
- 8) — — — — —

- 1) Τελικὸς σύνδεσμος
- 2) Αὐτὸ ποὺ βλέπομε
- 3) Τὸ ἔλεγαν στὴν ἀρχὴ μιᾶς φρά-
σεως οἱ ἔδραοι κατὰ τὴν δίκην τοῦ
Χριστοῦ
- 4) Παρατατικὸς τοῦ ρήματος εἰμὶ
ἐν συνθέσει.
- 5) Πρωτεύουσα κράτους
- 6) Ἀρκετὰ (δημ.)
- 7) Αὐτοκράτωρ ξακουστός
- 8) Μυστήρια τελούμενα κατὰ τὴν
ἀρχαιότητα εἰς τοὺς βράχους τοῦ
Θριασίου Πεδίου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΤΣΩΧΗ

Α' Γυμν. Θηλ. Θεσ/νίκης

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ἀπαντήσατε εἰς τὰ κάτωθι ἐρω-
τήσεις:

- 1) Πόσοι καὶ ποιοὶ ρήτορες διέ-
πρεψαν ἐν Ἀθῆναις;
- 2) Ποῖος ὠκεανὸς ἔχει τὸ μεγα-
λύτερο μέσο βάθος καὶ πόσο;
- 3) Ποῦ καὶ πότε ἐγενήθηκε ὁ
Ἀδαμάντιος Κοραΐς;
- 4) Ποῖον ἦτο τὸ μέγιστον δικα-
στήριον ἐν Ἀθῆναις;
- 5) Ποῖον τὸ πολίτευμα τῆς Φιν-
λανδίας καὶ ποία ἡ πρωτεύουσα αὐ-
τῆς;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ
Γυμν. Μαραθῶνος

ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΑ

- 1) Ποία πόλις διατάσσει ἕνα θεὸ
νὰ τὴν πῇ;
- 2) Ποῖος ποιητὴς σ' ἐρωτᾷ ἀν
εἶσαι δρόμος;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΣΑ-Ι-ΤΗΣ
Γυμν. Νέας Ἰωνίας

ΣΚΑΛΑ

- 1) Τ .
 - 2) Τ . .
 - 3) Τ . . .
 - 4) Τ
 - 5) Τ
 - 6) Τ
 - 7) Τ
- 1) Συμπλεκτικὸς σύνδεσμος
 - 2) Ἀντων. ὀρίστ.
 - 3) Εἶδος φαγώσημον
 - 4) Πόλις τῆς Φοινίκης
 - 5) Ὁρος τῆς Δ. Μ. Ἀσίας
 - 6) Γεωμετρικὸ ὄργανο
 - 7) Πόλις τοῦ Ἰράν (Περσίας).

ΑΝΑΣΤ. Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΕΚΗΣ
Γυμν. Νιγρίτης

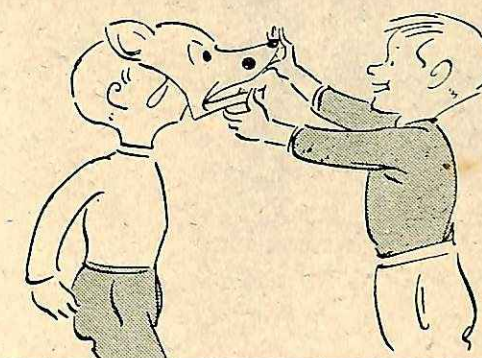
Η ΑΡΚΟΥΔΑ

Υπό ΑΝ. ΒΩ.

Ἀπόκρηες εἶναι. Κι ὁ Ριρῆς τὸ φίλο του τὸ Λάκη
στὸ σπῖτι τοῦ προσκάλεσε, νὰ παίξουνε λιγάκι.

«Ἐ, τὴν ἀρκούδα σήμερα θὰ παίξωμε», φωνάζει.
Καὶ μιὰν ἀρκουδοκεφαλὴ ἀπ' τὸ ντουλάπι βγάζει,
μάσκα χαρτένια, κάτασπρη, ποὺ ὁ Λάκης τὴν κοιτάει
τρομάζει λίγο, ἀλλὰ μεμιάς ἀπὸ τὰ γέλια σκάει.

«Βάλτηνε, Λάκη» εἶπε ὁ Ριρῆς. Ὁ Λάκης τὴ φοράει,
κι ἐκεῖνος λέει: «Ἐξοχα! Νάξερές πῶς σου πάει!».

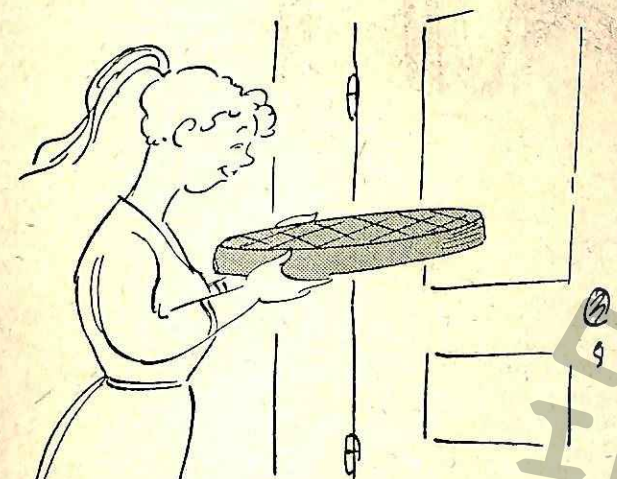

Τώρα ὁ Ριρῆς φέρνει εὐθύς κ' ἕνα παλὸ σεντόνι,
ἀπὸ τὰ πόδια ὡς τὸ λαιμὸ τὸ Λάκη κουκουλώνει,
καὶ νὰ μιὰ ἀρκούδα κάτασπρη σὰν ἀπ' τὸ Βόρειο

Πόλο!

«Τοῦ ἀρκουδιάρη, εἶπε ὁ Ριρῆς, θὰ παίξω ἐγὼ τὸ
ρόλο.

Καὶ πρῶτα, Λάκη μου, σιγὰ προχώρει στὴν κουζίνα
γιὰ νὰ τραμάξωμε ἄξαφνα τὴ θειά μου τὴν Κατίνα».

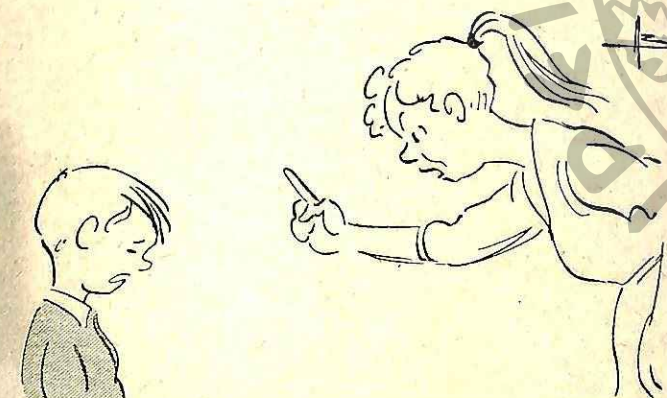

Ἀλλὰ προτοῦ νὰ φτάσουνε, ἡ θειά ἀπὸ μέσα βγαίνει
μ' ἕνα ταψὶ μὲ μπακλαβά. Καὶ μόλις ἡ καυμένη

βλέπει ἕνα ἀρκουδι ὄρθιο, ξαφνιάζεται, τρομάζει,
πετᾷ κάτω τὸ ταψὶ καὶ μιὰ φωνάρα βγάζει.

Αὐτοὶ γινήκαν ἄφαντοι. Ὁ Λάκης πῆρε δρόμο
καὶ ὁ Ριρῆς ἐκρύφτηκε ἀπ' τὸν πολὺ τοῦ τρόμο.

Κ' ἔτσι ὁ Ριρῆς ὁ τρελλός,
ποὺ κατὰ τ' ἄλλα εἶναι καλός,
ἀντὶ νὰ φάη μπακλαβά —δὲ σὰς τὸ λέω ἄστεϊα—
κεῖνο τὸ βράδυ ἀπόκρεψε... μὲ αὐστηρὴ νηστεία!...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ

Στίχοι.
ΠΑΝ ΡΟΖΑΚΗ.
Γυμνασιάρχου Σπάρτης.

Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ρυθμός Έμβατηρίου.

Τοῦ ἔθνους ἡ ἐλ-
πί-δα, τὰ νειᾶ-τα περ-νοῦ-με, καρ-διές Λε-ω-νί-δα στὰ
στή-θη μας κλειοῦ-με, λε-βέν-τι-κο σῶ-μα, σπι-δό-βο-λο
βλέμ-μα ἐν-δό-ξων προ-γόν-ων στίς φλέ-βες ρέει αἷ-μα. Ἔ-
κεῖ-νοῖς κρᾶ-τή-σαν γε-ρά τὶς ἀ-σπί-δες, σ' ἀ-
γρί-ων βαρ-βά-ρων βα-ρεῖς κα-ται-γί-δες, ἐ-
κεῖ-νοῖς δι-δά-ξαν στὸν κό-σμο τὸ νέ-ο ὅ-
τι εἶναι μέγα-λο κι' ὅ-τι εἶναι ὥρα-ιο. D.C.

Τοῦ ἔθνους ἡ ἐλπίδα τὰ νειᾶτα περνοῦμε
καρδιές Λεωνίδα στὰ στήθη μας κλειοῦμε
λεβέντικο σῶμα, υπιθόβολο βλέμμα,
ἐνδόξων προγόνων στίς φλέβες ρέει αἷμα.

Ἐκεῖνοι ἐκράτησαν γερὰ τὶς ἀσπίδες
σ' ἀγρίων βαρβάρων βαρεῖς καταιγίδες
ἐκεῖνοι ἐδίδασκαν στὸν κόσμον τὸ νέο
ὅτι εἶναι μεγάλο κι' ὅτι εἶναι ὥραιο.

Καὶ γίνηκαν φάροι καὶ διάλυσαν σκότη
στὸ νοῦ, στὴν ἀνδρεία, παντοῦ πάντα πρῶτοι,
μὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος τὰ νειᾶτα καὶ πάλι
ὁρμὸν φτερωμένα στὴν ἅγια τὴν πάλῃ.

Καὶ τώρα ἀντρεωμένα τὰ νειᾶτα σὰν πρῶτα
θὰ δώσουν στὸν κόσμον καὶ πάλι τὰ φῶτα
κι' ἡ ἀθάνατη Ἑλλάδα, παντοῦ πάντα πρῶτη
σὰν ἥλιος θὰ λάμπῃ μ' ἀγέρραστη νειότη.